

EVROPSKO RAČUNSKO SODIŠČE

Posebno poročilo št. 8

2013

PODPORA EVROPSKEGA KMETIJSKEGA SKLADA
ZA RAZVOJ PODEŽELJA ZA POVEČANJE
GOSPODARSKE VREDNOSTI GOZDOV

Posebno poročilo št. 8 // 2013

**PODPORA EVROPSKEGA
KMETIJSKEGA SKLADA
ZA RAZVOJ PODEŽELJA
ZA POVEČANJE
GOSPODARSKE VREDNOSTI GOZDOV**

(v skladu z drugim pododstavkom člena 287(4) PDEU)

EVROPSKO RAČUNSKO SODIŠČE
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUKSEMBURG

Tel. +352 4398-1
Faks +352 4398-46410
E-naslov: eca-info@eca.europa.eu
Internet: <http://eca.europa.eu>

Posebno poročilo št. 8 // 2013

Veliko dodatnih informacij o Evropski uniji je na voljo na internetu.
Dostop je mogoč na strežniku Europa (<http://europa.eu>).

Kataloški podatki so navedeni na koncu te publikacije.
Luxembourg: Urad za publikacije Evropske unije, 2013

ISBN 978-92-9241-263-0
doi:10.2865/87259

© Evropska unija, 2013
Reprodukcija je dovoljena z navedbo vira.

Printed in Luxembourg

KAZALO

Odstavek

GLOSAR

I–XIII **POVZETEK**

1–12 **UVOD**

1–2 **GOZDARSTVO V EU**

3–4 **LASTNIŠTVO GOZDOV**

5–7 **GOZDARSKA POLITIKA IN PODPORA EU: ZGODOVINSKO OZADJE**

8 **POLITIKA RAZVOJA PODEŽELJA V OBDOBJU 2007–2013**

9–12 **UKREP 122: POVEČANJE GOSPODARSKE VREDNOSTI GOZDOV**

13–17 **OBSEG REVIZIJE IN REVIZIJSKI PRISTOP**

18–49 **OPAŽANJA**

18–32 **VELIKE SLABOSTI V ZASNOVI UKREPA**

18–22 **SLABOSTI V CELOTNI UTEMELJITVI UKREPA**

23–27 **KLJUČNE ZNAČILNOSTI NISO DOVOLJ DOBRO OPREDELJENE**

28–32 **PRI REVIDIRANIH PROGRAMIH JE BILA PRVOTNA ANALIZA PRED SPREJETJEM PROGRAMA NEUSTREZNA**

33–41 **VELIKE SLABOSTI V IZVAJANJU GLEDE NA ZASTAVLJENE CILJE**

33–34 **PRIMERI JAVNE PODPORE SO BILI NESORAZMerno VISOKI GLEDE NA DEJANSKE POTREBE**

35–36 **NALOŽBE NISO BILE OBRAVNAVANE V SKLADU Z DOLOČBAMI UKREPA**

37–39 **NEKATERE DEJAVNOSTI, FINANCIRANE IZ UKREPA 122, BI BILO BOLJE FINANCIRATI IZ DRUGIH UKREPOV EKSRP**

40–41 **VSE NALOŽBE SAME PO SEBI NE POVEČUJEJO GOSPODARSKE VREDNOSTI GOZDOV**

- 42–49 USPEŠNOST PODPORE SE NI ZADOVOLJIVO OCENJEVALA**
- 42–44 KAZALNIKI NE MERIJO USTREZNO DOSEGANJA OPERATIVNIH CILJEV
- 45–46 VPRAŠANJA ZA OCENJEVANJE POVEČANJA GOSPODARSKE VREDNOSTI GOZDOV BI MORALA BITI BOLJE USMERJENA
- 47 VREDNOST GOZDNIH POVRŠIN PRED NALOŽBO IN PO NJEJ NI BILA UGOTOVLJENA
- 48–49 VELIKO REVIDIRANIH PROJEKTOV NI BILO PREVEČ USPEŠNIH
- 50–53 PROGRAMSKO OBDOBJE 2014–2020**
- 54–66 ZAKLJUČKI IN PRIPOROČILA**
- PRILOGA I — DODELITVE FINANČNIH SREDSTEV ZA UKREP 122 V PRIMERJAVI S POVEČANJEM GOZDNIH POVRŠIN V ZASEBNI LASTI PO DRŽAVAH ČLANICAH**
- PRILOGA II — SEZNAM REVIDIRANIH NALOŽBENIH PROJEKTOV**

ODGOVORI KOMISIJE

GLOSAR

Analiza SWOT: analiza prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti. Namenjena je pripravi, pregledovanju in posodabljanju strategije in načrtovanja ob upoštevanju potreb udeleženih strani in razpoložljivih virov.

CMEF: okvir skupnega spremljanja in vrednotenja.

EKSRP: Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja. EKSRP je glavni finančni instrument politike razvoja podeželja in je skupaj z EKJS (Evropski kmetijski jamstveni sklad) eden od dveh finančnih instrumentov SKP.

EU: Evropska unija.

Gozdna posest: ena ali več gozdnih parcel in drugih gozdnih zemljišč, ki sestavljajo eno samo enoto z vidika gospodarjenja ali izkoriščanja.

Okrogli industrijski les: ves les, spravljen iz gozda, ki se ne uporablja za energetske namene. Zajema obe glavni botanični vrsti, se pravi iglavce in listavce.

Operacija: naložbeni projekt, izbran v skladu z merili, ki ga izvede upravičenec.

Politika RP: politika razvoja podeželja.

Potreba: priložnost ali težava, relevantna za zadevne skupine ali regije, katere reševanje je cilj javnega posega. S predhodnim vrednotenjem se preveri, ali so potrebe, predstavljene v utemeljitev javnega posega, pristne.

PRP: program razvoja podeželja. Dokument, ki ga pripravi država članica ali regija in odobri Komisija ter je namenjen načrtovanju izvajanja politike RP.

SKP: skupna kmetijska politika.

SOG: stalni odbor za gozdarstvo.

Tematska os: povezana skupina ukrepov s posebnimi usmeritvami, ki izhajajo neposredno iz njihove uporabe in prispevajo k uresničevanju enega ali več ciljev podpore za razvoj podeželja.

Ukrep 122: ukrep za razvoj podeželja za povečanje gospodarske vrednosti gozdov.

Ukrep: osnovna enota upravljanja programa, sestavljena iz niza podobnih operacij in z natančno določenim proračunom.

POVZETEK

I.

Skupna površina gozdov in drugih gozdnih zemljišč v EU znaša 177,8 milijona hektarjev, v gozdarstvu in povezanih proizvodnih dejavnostih pa je zaposlenih več milijonov ljudi. Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja v obdobju 2007–2013 financira vrsto ukrepov za podpiranje razvoja in izkoriščanja gozdov.

II.

Ukrep „povečanje gospodarske vrednosti gozdov“ (ukrep 122) zagotavlja finančno pomoč za gozdove v zasebni lasti ali v lasti združenj lastnikov gozdov ali občin ali njihovih združenj, namenjeno operacijam za povečanje gospodarske vrednosti gozdov v zvezi z naložbami na ravni gozdne posesti.

III.

V obdobju 2007–2013 znaša skupna podpora iz EKSRP, določena v programu za ta ukrep, 534,72 milijona EUR. Tudi za naslednje programsko obdobje 2014–2020 je predlagana ohranitev podobne podpore.

IV.

Glavni cilj revizije je bil oceniti, ali se podpora za razvoj podeželja za povečanje gospodarske vrednosti gozdov upravlja učinkovito in uspešno. Sodišče je pri tem ocenilo, a) ali je ukrep ustrezno zasnovan, b) ali se ustrezno izvaja in c) ali se uspešnost ukrepa zadovoljivo ocenjuje.

V.

Revizija je zajela tako Komisijo kot izbrane države članice (Španija (Galicija), Italija (Toskana), Madžarska, Avstrija in Slovenija), v katerih je bilo prijavljenih več kot 50 % vseh odhodkov.

VI.

Sodišče je prišlo do zaključka, da Komisija in države članice niso učinkovito in uspešno upravljale revidiranih vidikov podpore za povečanje gospodarske vrednosti gozdov.

VII.

Sodišče je z revizijo odkrilo slabosti v zasnovi ukrepa, ki močno ovirajo njegovo uspešno izvajanje: na ravni Komisije razmere v gozdarskem sektorju EU niso bile izrecno analizirane, da bi se utemeljil predlog za posebno finančno podporo za povečanje gospodarske vrednosti gozdov v zasebni lasti ali v lasti občin. Poleg tega v pravnih določbah niso bile opredeljene ključne značilnosti ukrepa, zlasti pojma „gospodarska vrednost gozdov“ in „gozdna posest“. Poleg tega so države članice zelo različno določile, nad katero velikostjo gozdne posesti je treba zanj pripraviti načrt za gospodarjenje.

VIII.

Na ravni držav članic potrebe niso bile ustrezno opisane v PRP in več držav članic je nehalo izvajati ukrep ali pa je večino dodeljenih sredstev preusmerilo v korist drugih ukrepov.

POVZETEK

IX.

Sodišče je prav tako ugotovilo, da izvajanje v določenih vidikih ni bilo ustrezno: odvisno od pristopa države članice številni projekti, ki so bili pozneje financirani, niso skladni z določbami ukrepa. Poleg tega so države članice z ukrepom 122 podpirale operacije, ki ne ustrezajo ciljem ukrepa in bi jih bilo primerneje financirati z drugimi ukrepi, ki imajo drugačne zahteve za upravičenost in drugačne, običajno nižje, stopnje financiranja. Ker vse naložbe same po sebi ne povečujejo gospodarske vrednosti gozdov, se stopnja povezanosti dodeljene pomoči in možnega povečanja gospodarske vrednosti gozda razlikuje glede na vrsto naložbe.

X.

Sodišče meni, da se uspešnost podpore ni ustrezno ocenjevala: države članice pred naložbami in po njih niso ugotovile vrednosti gozdnih zemljišč niti niso tega zahtevale od upravičencev.

XI.

Kar zadeva spremljanje, CMEF ni ustrezen za ocenjevanje učinka finančne podpore iz ukrepa 122, ker s kazalniki smotrnosti in vprašanji pri vrednotenju, ki se uporabljajo pri CMEF, ni mogoče ugotoviti, ali so financirane naložbe povečale gospodarsko vrednost gozdov, v katerih so bile izvedene.

XII.

Sodišče je ugotovilo, da je le nekaj revidiranih projektov zelo povečalo gospodarsko vrednost gozdov, bodisi s povečanjem vrednosti zemljišča (gradnja gozdnih vlak in cest) ali vrednosti sestojev (gozdno-gojitvene dejavnosti, kot je obrezovanje ali redčenje).

XIII.

Sodišče ob upoštevanju navedenih zaključkov in predloga, da se revidirana podpora v naslednjem programskem obdobju 2014–2020 ohrani, priporoča, naj:

- Komisija:
 - (i) opredeli in oceni potrebe EU glede povečanja gospodarske vrednosti gozdov;
 - (ii) jasno opredeli ključne značilnosti, ki bi zagotovile, da je podpora EU ciljno usmerjena v reševanje teh potreb in tako ustvarja dodano vrednost EU;
- države članice:
 - (i) v svojih PRP ustrezno opišejo specifične gospodarske potrebe in priložnosti za različne vrste gozdnih površin in upravičencev;
 - (ii) izboljšajo gospodarjenje z gozdovi z zagotavljanjem priprave načrtov za gospodarjenje z gozdovi za večino gozdnih posesti in spodbujanjem certificiranja gozdnih površin;
- države članice:
 - (i) določijo ustrezne zahteve, da zagotovijo doslednost podpore gozdarstvu v okviru politike razvoja podeželja, njeno skladnost z določbami o državni pomoči ter njeno čim večjo učinkovitost;
 - (ii) uvedejo ustrezne postopke za zagotovitev, da je podpora dejansko uspešna pri povečevanju gospodarske vrednosti gozdnih površin, na katerih so bile izvedene naložbe;
- Komisija izboljša svoje spremljanje ukrepa, da zagotovi, da ga države članice izvajajo v skladu s specifičnimi zastavljenimi cilji. Konkretno naj države članice od upravičencev zahtevajo, naj pred izvedbo podprtih naložb in po njej predložijo podrobne podatke o vrednosti njihovih gozdnih površin, od organov upravljanja pa, naj te vrednosti potrdijo.

UVOD

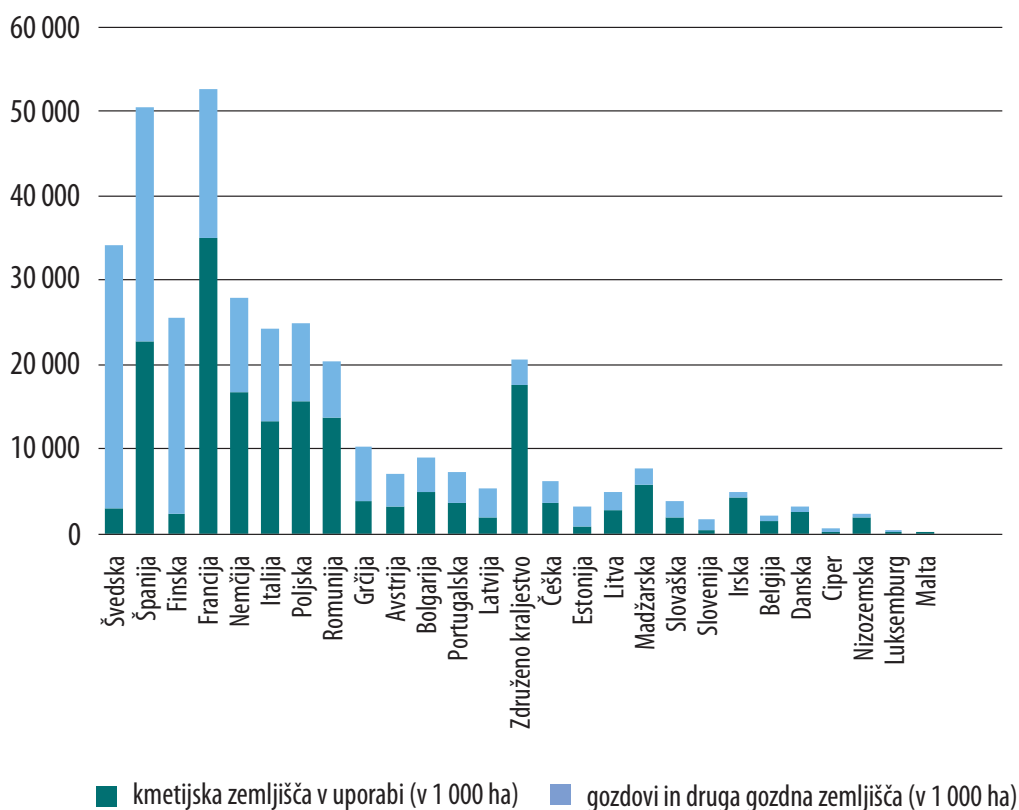
GOZDARSTVO V EU

1. Skupna površina gozdov in drugih gozdnih zemljišč v EU znaša 177,8 milijona hektarjev, kar je približno 40 % skupne površine zemljišč EU in podobno površini zemljišč, ki se uporabljajo za kmetijstvo (183,9 milijona hektarjev).¹ Gozdna zemljišča v Nemčiji, Španiji, Franciji, na Finskem in Švedskem so skupno predstavljala več kot tri petine takih zemljišč v EU. V **diagramu 1** sta prikazani porazdelitev gozdnih zemljišč v EU in njihova pomembnost glede na kmetijska zemljišča po posameznih državah članicah.

¹ GD za kmetijstvo in razvoj podeželja, Kmetijstvo v Evropski uniji – Statistične in gospodarske informacije za leto 2011, marec 2012.

DIAGRAM 1

GOZDOVI IN DRUGA GOZDNA ZEMLJIŠČA V PRIMERJAVI S KMETIJSKIMI ZEMLJIŠČI V EU-27

Vir: Eurostat.

2. V letu 2009 je bil delež EU v svetovni proizvodnji lesa približno 12 % lesa s spravi² 392,9 milijona m³ lesa iz svojih gozdov in gozdnih površin. Gozdarstvo, sečnja in spravo lesa ter povezane storitvene dejavnosti zajemajo proizvodnjo lesa ter pridobivanje in nabiranje prosto rastočih gozdnih proizvodov. Gozdarstvo poleg okroglega industrijskega lesa³ zagotavlja tudi les za energetske namene. V nekaterih regijah so lahko pomemben vir lokalnih prihodkov tudi nelesni gozdni proizvodi⁴.

LASTNIŠTVO GOZDOV

3. V EU je približno 16 milijonov lastnikov zasebnih gozdov, zato ta kategorija predstavlja okoli 60 % lastništva gozdov v EU. Povprečna velikost zasebnih gozdnih posesti je 13 hektarjev, vendar je večina gozdov v zasebni lasti manjših od pet hektarjev.⁵ Po ocenah imajo posamezniki in družine v lasti okoli 80 % gozdnih površin v zasebni lasti, preostalo pa je v lasti zasebnih ustanov in podjetij.⁶ Površina gozdov v zasebni lasti se je v zadnjih letih povečala in še narašča, v glavnem zaradi pogozdovanja kmetijskih zemljišč, v Vzhodni Evropi pa tudi zaradi privatizacije nekoč nacionaliziranih gozdnih zemljišč.⁷
4. Po drugi strani je okoli 40 % gozdnih površin v EU v javni lasti, in sicer v lasti nacionalnih, regionalnih ali deželnih organov, podjetij v državni lasti in občin. Občinski gozdovi po ocenah pokrivajo manj kot 15 % skupne površine gozdov v javni lasti⁸. Gozdne površine v javni lasti so se med letoma 2000 in 2010 skupno zmanjšale za približno 3 %. Okoli 75 % gozdov v Bolgariji, na Češkem, v Grčiji in na Poljskem je v javni lasti. V **diagramu 2** je prikazano razmerje med gozdovi v javni in zasebni lasti v vsaki državi članici⁹.

² Spravo je skupni izraz za obseg pridobivanja lesa iz gozdov.

³ „Okrogli industrijski les“ je ves les, spravljen iz gozda, ki se ne uporablja za energetske namene.

⁴ Gozdovi so vir gozdnih proizvodov, vključno s smolo, taninom, krmo, zdravilnimi rastlinami, jagodičevjem, oreški, koreninami, gobami, semeni in medom.

⁵ GD za kmetijstvo in razvoj podeželja, enota H4, *Report on the implementation of forestry measures under the rural development Regulation 1698/2005 for the period 2007–2013* (poročilo o izvajanju gozdarskih ukrepov v okviru uredbe o razvoju podeželja 1698/2005 za obdobje 2007–2013), marec 2009. Drug vir navaja, da je v devetih anketiranih državah članicah 61 % vseh zasebnih gozdnih posesti manjših od 1 hektarja, 86 % vseh posesti pa sodi v velikostne razrede do 5 hektarjev (*Prospects for market supply of wood and other forest products from areas with fragmented forest-ownership structures – Final study report* (možnosti za tržno dobavo lesa in drugih gozdnih proizvodov z območij z razdrobljeno strukturo lastništva gozdov – poročilo o končni študiji), Univerza BOKU, Dunaj, 2010).

⁶ Ministrska konferenca o varstvu gozdov v Evropi (MCPFE), enota za zvezo Varšava, UNECE, FAO, *State of Europe's forests 2007. The MCPFE report on sustainable forest management in Europe* (stanje evropskih gozdov v letu 2007 – poročilo MCPFE o trajnostnem gospodarjenju z gozdovi v Evropi), Varšava, 2007, str. 81.

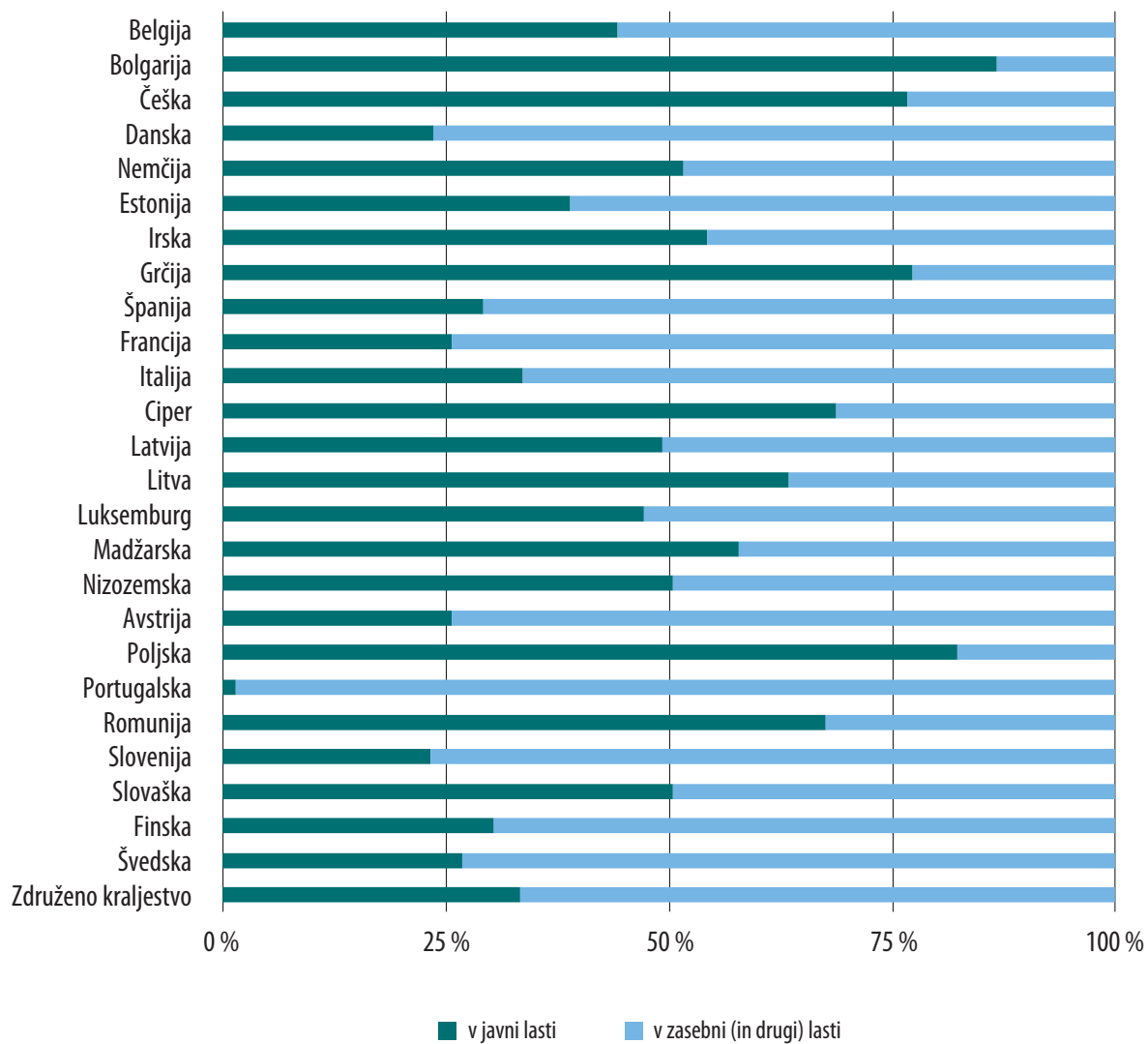
⁷ UNECE, FAO, *Geneva timber and forest study paper 20. European forest sector outlook study* (ženevska študija o lesu in gozdu – študija o prihodnosti evropskega gozdarskega sektorja), Ženeva, 2005, str. 115.

⁸ Ministrska konferenca o varstvu gozdov v Evropi (MCPFE), enota za zvezo Varšava, UNICE, FAO, *State of Europe's forests 2007. The MCPFE report on sustainable forest management in Europe* (poročilo MCPFE o trajnostnem gospodarjenju z gozdovi v Evropi), Varšava, 2007, na str. 81 navaja, da je največji del javnih gozdov v državni lasti (85 %), preostali del pa večinoma v lasti mest, občin in deželnih vlad.

⁹ Malta nima gozdnih zemljišč.

DIAGRAM 2

LASTNIŠTVO GOZDOV V EU

Vir: Eurostat.

GOZDARSKA POLITIKA IN PODPORA EU: ZGODOVINSKO OZADJE

5. Do leta 1992 so bili ukrepi EU, namenjeni gozdarstvu, povezani s kmetijsko politiko. Takrat sta bili ključni prioriteti razvoj in izkoriščanje gozdarskih dejavnosti na kmetijah, da bi tistim, ki se ukvarjajo s kmetijstvom, ponudili dodatno dejavnost in dohodek.¹⁰ Od leta 1992 podpora za gozdarstvo ni na voljo samo kmetom, ampak tudi drugim fizičnim osebam in lokalnim organom.¹¹
6. Svet je leta 1998 v svoji resoluciji o gozdarski strategiji Evropske unije¹² določil strateški okvir za ukrepe, povezane z gozdovi, za podporo trajnostnemu gospodarjenju z gozdovi in večnamenski vlogi gozdov na podlagi usklajevanja gozdarskih politik držav članic in Unije.
7. Komisija je leta 2006 v sodelovanju z državami članicami pripravila „Akcij-ski načrt EU za gozdove“¹³, ki naj bi zagotovil okvir za izvajanje ukrepov v zvezi z gozdovi na ravni Unije in držav članic. V njem je določeno, da lahko države članice spodbujajo naložbe za povečanje gospodarske vrednosti gozdov, da okrepijo konkurenčnost in gospodarsko sposobnost preživetja gozdarstva.¹⁴

POLITIKA RAZVOJA PODEŽELJA V OBDOBJU 2007–2013

8. Politika RP se izvaja v večletnih programskih obdobjih¹⁵ in je osredotočena na tri osnovne cilje¹⁶, imenovane „tematske osi“, ki naj bi bili doseženi z nizom ukrepov finančne podpore:
 - o izboljšanje konkurenčnosti kmetijskega in gozdarskega sektorja („os 1“);
 - o izboljšanje okolja in podeželja („os 2“);
 - o izboljšanje kakovosti življenja na podeželju in spodbujanje diverzifikacije podeželskega gospodarstva („os 3“).

Ukrepi razvoja podeželja, namenjeni gozdarskemu sektorju, so večinoma v okviru osi 1 in 2.¹⁷

¹⁰ Uredba Sveta (EGS) št. 4256/88 z dne 19. decembra 1988 o izvajanju Uredbe (EGS) št. 2052/88 v zvezi z Usmerjevalnim oddelkom Evropskega kmetijskega usmerjevalnega in jamstvenega sklada (EKUJS) (UL L 374, 31.12.1988, str. 25), Uredba Sveta (EGS) št. 1610/89 z dne 29. maja 1989 o izvajanju Uredbe (EGS) št. 4256/88 v zvezi s shemo za razvoj in optimalno rabo gozdne pokrajine na podeželskih območjih v Skupnosti (UL L 165, 15.6.1989, str. 3), Uredba Sveta (EGS) št. 2328/91 z dne 15. julija 1991 o izboljšanju učinkovitosti kmetijskih struktur (UL L 218, 6.8.1991, str. 1).

¹¹ Uredba Sveta (EGS) št. 2080/92 z dne 30. junija 1992 uvedbi programa pomoči Skupnosti za gozdarske ukrepe v kmetijstvu (UL L 215, 30.7.1992).

¹² Resolucija Sveta z dne 15. decembra 1998 o gozdarski strategiji Evropske unije (UL C 56, 26.2.1999, str. 1).

¹³ COM(2006) 302 final z dne 15. junija 2006.

¹⁴ COM(2006) 302 final, str. 6.

¹⁵ Države članice so odgovorne, da pripravijo načrte razvoja podeželja in jih predložijo v odobritev Komisiji. Prav tako so odgovorne za učinkovito in uspešno upravljanje vsakega programa razvoja podeželja ter zlasti za izbiranje operacij za financiranje. Komisija mora odobriti programe RP in preveriti, da v državah članicah obstajajo upravljavski in kontrolni sistemi, ki pravilno delujejo (člen 75 Uredbe Sveta (ES) št. 1698/2005 z dne 20. septembra 2005 o podpori za razvoj podeželja iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) (UL L 277, 21.10.2005, str. 1)).

¹⁶ Člen 4 Uredbe (ES) št. 1698/2005.

UKREP 122: POVEČANJE GOSPODARSKE VREDNOSTI GOZDOV

- 9.** Ukrep 122 „**izboljšanje gospodarske vrednosti gozdov**“¹⁸ je edini ukrep, namenjen izključno gozdarstvu, določen v okviru osi 1 (izboljšanje konkurenčnosti kmetijskega in gozdarskega sektorja). Ukrep 122 je vključen v 49 programov razvoja podeželja, ki jih je pripravilo 17 držav članic¹⁹. Skupna podpora EKSRP, določena v programu za dejavnosti ukrepa 122, v obdobju 2007–2013 znaša 534,72 milijona EUR, medtem ko so plačila EKSRP znašala 137,13 milijona EUR (glej **Prilogo I** za podrobnosti o dodelitvi finančnih sredstev za ukrep 122 in površino gozdnih površin v zasebni lasti po državah članicah).
- 10.** Odgovornost za dobro finančno poslovanje proračunskih odhodkov za ukrep „povečanje gospodarske vrednosti gozdov“ si delijo Komisija in države članice.
- 11.** V okviru tega ukrepa se lahko dodeli finančna podpora EKSRP za naložbe v gozdove zasebnih lastnikov oziroma njihovih združenj ali občin oziroma njihovih združenj²⁰. Podpora se ne dodeli za gozdove in druga gozdna zemljišča v lasti centralne ali regionalnih vlad, državnih podjetij, monarhije ali pravnih oseb, katerih najmanj 50 % kapitala je v lasti teh subjektov.²¹ Po pričakovanjih bo ukrep koristil okoli 88 000 lastnikom zasebnih ali občinskih gozdov.²² Do 31. decembra 2011 je 15 držav članic odobrilo skupno 20 662 naložbenih projektov.
- 12.** V skladu s pravno podlago se operacije za povečanje „gospodarske vrednosti gozdov“ nanašajo na naložbe na ravni gozdne posesti in lahko vključujejo naložbe v „opremo za sečnjo“, medtem ko so dejavnosti, povezane z obnovo po končnem poseku, izključene iz podpore²³. Naložbe morajo temeljiti na načrtih za gospodarjenje z gozdovi, kar velja za gozdne posesti nad določeno velikostjo, ki jo opredelijo države članice v svojih programih. Finančna podpora je omejena na 50 % zneska upravičene naložbe, na območjih z omejenimi možnostmi pa na 60 %.²⁴

¹⁷ Ukrepi št. 122, 123, 124, 125, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, kot so določeni v Prilogi II k Uredbi Komisije (ES) št. 1974/2006 z dne 15. decembra 2006 o podrobnih pravilih glede uporabe Uredbe Sveta (ES) št. 1698/2005 o podpori za razvoj podeželja iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) (UL L 368, 23.12.2006, str. 15).

¹⁸ Člen 27 Uredbe (ES) št. 1698/2005.

¹⁹ BG, CZ, DE(1), EE, ES(7), FR(5), IT(20), LV, LT, LU, HU, AT, PT(3), RO, SI, SK, UK(2).

²⁰ Člen 27 Uredbe (ES) št. 1698/2005.

²¹ Člen 30(4) Uredbe (ES) št. 1974/2006.

²² GD za kmetijstvo in razvoj podeželja, enota H4, *Report on the implementation of forestry measures under the rural development Regulation 1698/2005 for the period 2007-2013* (Poročilo o izvajanju gozdarskih ukrepov v okviru uredbe o razvoju podeželja 1698/2005 za obdobje 2007–2013), marec 2009.

²³ Člen 18 Uredbe (ES) št. 1974/2006.

²⁴ Priloga I k Uredbi (ES) št. 1698/2005, „zneski in stopnje podpore“.

OBSEG REVIZIJE IN REVIZIJSKI PRISTOP

- 13.** Revizija je bila osredotočena na zasnovo in izvajanje podpore razvoja podeželja v okviru ukrepa 122 „povečanje gospodarske vrednosti gozdov“. Glavni cilj revizije je bil oceniti, ali se podpora za razvoj podeželja za povečanje gospodarske vrednosti gozdov upravlja učinkovito in uspešno.
- 14.** Natančneje, revizija je bila osredotočena na naslednja vprašanja:
- (a) Ali je ukrep ustrezno zasnovan?
 - (b) Ali se ukrep ustrezno izvaja?
 - (c) Ali se uspešnost ukrepa zadovoljivo ocenjuje?
- 15.** V revizijo so bile zajete Komisija in izbrane države članice. Na ravni Komisije so bile revidirane zasnova ukrepa in njegove upravljaljske dejavnosti, vključno z odobritvijo PRP, ki so jih predložile države članice, in spremljanjem finančne podpore iz ukrepa. Na ravni držav članic je Sodišče opravilo revizijske obiske v Španiji (Galicija), Italiji (Toskana), na Madžarskem, v Avstriji in Sloveniji. Te države članice so imele več kot 50 % vseh odhodkov, prijavljenih za ukrep 122 v sedanjem programskem obdobju 2007–2013.
- 16.** Revizijsko delo je zajemalo pogovore s pristojnimi organi upravljanja, pregled PRP ter relevantne nacionalne ali regionalne zakonodaje in postopkov, zlasti tistih za izbiranje naložbenih projektov. V vzorcu je bilo 50 podprtih projektov, ki so bili obiskani na kraju samem, da so se preverili učinki naložb (za podrobnosti glej *Prilogo II*).
- 17.** Sodišče je poleg tega poslalo vprašalnike dvema državam članicama, ki se nista odločili za izvajanje ukrepa, čeprav imata zelo pomemben gozdarski sektor (Finska in Švedska), in trem državam članicam, ki do konca leta 2010 niso prijavile nobenih odhodkov ali pa zelo nizke, čeprav so na začetku v okviru ukrepa načrtovale visoke zneske odhodkov (Bolgarija, Grčija in Romunija).

OPAŽANJA

VELIKE SLABOSTI V ZASNOVI UKREPA

SLABOSTI V CELOTNI UTEMELJITVI UKREPA

- 18.** Med revizijo je bilo preučeno, ali sta bila zasnova ukrepa in njegov predlog ustrezno utemeljena.
- 19.** V uvodnih izjavah uredbe²⁵ je navedeno, da imajo zasebni gozdovi v gospodarski dejavnosti podeželskih območij pomembno vlogo, zato je pomoč EU velikega pomena za izboljšanje in širjenje njihove gospodarske vrednosti, povečanje diverzifikacije proizvodnje in krepitev tržnih priložnosti v sektorjih, kot je na primer sektor obnovljivih virov energije, ob ohranjanju trajnostnega gospodarjenja in večnamenske vloge gozdov. V uvodnih izjavah uredbe gozdovi v lasti občin niso izrecno omenjeni.
- 20.** Med revizijo ni bila odkrita nobena izrecna analiza SWOT²⁶, ki bi jo v zvezi s stanjem gozdarskega sektorja na ravni EU opravila Komisija in s katero bi bil utemeljen predlog za posebno finančno podporo za povečanje gospodarske vrednosti gozdov v zasebni lasti in v lasti občin ali v kateri bi bil opredeljen javni interes, na katerega naj bi se odzvala takšna podpora.
- 21.** Za utemeljitev ukrepa 122 so se službe Komisije pozneje sklicevale na mnenja in poročila stalnega odbora za gozdarstvo²⁷, ki so bila po njihovem mnenju utemeljitev predloga ukrepa 122. Vendar ni bilo nobeno od teh mnenj Komisiji na voljo, preden je svoj predlog o podpori za razvoj podeželja iz EKSRP²⁸ predložila Svetu, kar kaže na pomanjkanje potrebne priprave.
- 22.** Občine so lahko v nekaterih primerih odgovorne za gospodarjenje z gozdovi v lasti drugih lokalnih organov. V Toskani, na primer, je bilo gospodarjenje z regionalnimi gozdovi preneseno z regije na občine, čeprav v praksi za občine ni bilo razlike med gospodarjenjem z njihovimi gozdovi in gospodarjenjem z regionalnimi gozdovi, ki so jih dobile v upravljanje. Ukrepa 122 ni bilo mogoče uporabiti za regionalne gozdove, kar nakazuje na nedoslednosti v ukrepu.

²⁵ Uvodna izjava 22 Uredbe (ES) št. 1698/2005.

²⁶ Analiza SWOT: analiza prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti. Namenjena je pripravi, pregledovanju in posodabljanju strategije in načrtovanja ob upoštevanju potreb udeležene strani in razpoložljivih virov.

²⁷ Mnenja stalnega odbora za gozdarstvo (SOG), uporabljena za utemeljitev specifičnih potreb za naložbeno podporo iz ukrepa 122: a) mnenje SOG o podnebnih spremembah in gozdarstvu; b) mnenje SOG o proizvodnji lesa; c) mnenje SOG o metodah vrednotenja in financiranja za nelesne gozdne dobrine in storitve in d) mnenje SOG o gozdarskih ukrepih v okviru razvoja podeželja.

²⁸ COM(2004) 490 final z dne 14. julija 2004.

KLJUČNE ZNAČILNOSTI NISO DOVOLJ DOBRO OPREDELJENE

GOSPODARSKA VREDNOST GOZDOV

- 23.** V uredbah ni opredeljen pojem „gospodarska vrednost gozdov“, ki naj bi jo povečal ukrep 122, čeprav je jasna opredelitev bistvena za oceno, ali so financirani projekti dejansko povečali gospodarsko vrednost gozdov, ki so prejeli podporo iz sheme, ali ne²⁹ (glej odstavek 49). Po Eurostatu³⁰ zajema gospodarska vrednost gozda v bistvu vrednost zemljišča in vrednost lesne zaloge, ki raste v njem. Ker pa je za obe vrednosti najbolj objektivno orodje merjenja tržna vrednost, so lahko tržne vrednosti gozdnih parcel zelo različne, odvisno od dejavnikov, kot so proizvodna sposobnost zemljišča, sestava drevesnih vrst, starost sestoja, lokacija, dostop in drugi dejavniki. Poleg tega takšne vrednosti niso zlahka dostopne.

VELIKOST GOZDNE POSESTI V PRIMERJAVI S PREJETO PODPORO

- 24.** V skladu s pravno podlago se operacije za povečanje gospodarske vrednosti gozdov nanašajo na naložbe na ravni gozdne posesti, vendar pojem „gozdna posest“ ni podrobneje opredeljen. V skladu z opredelitvijo Ekonomske komisije Združenih narodov za Evropo (UNECE), pomeni „posest“ eno ali več gozdnih parcel in druga gozdna zemljišča, ki sestavljajo eno samo enoto z vidika gospodarjenja ali izkoriščanja³¹. Sodišče glede na navedeno meni, da bi bilo treba podporo prilagoditi specifičnim potrebam upravičenca ob upoštevanju velikosti njegove gozdne posesti. Med revizijo je bilo odkritih več primerov (Madžarska in Slovenija), ko je bila podpora plačana za nakup nove mehanizacije in opreme, ki sta presežala vsako možno uporabo s strani upravičenca na njegovi gozdni posesti (npr. glej odstavek 33)³².

²⁹ Poleg tega obstaja naravna zapletenost, ki je posledica dejstva, da je mogoče konkretne izločke večine gozdnih naložb oceniti šele po dolgem času, ko je lahko vrednost gozdov manj odvisna od morebitnih izvršenih naložb kot od drugih razmer ali tržnih dejavnikov.

³⁰ Eurostat, *The European Framework for integrated Environmental and Economic Accounting for Forests – IEEAF* (Evropski sistem integriranih okoljskih in ekonomskih računov za gozdove – IEEAF), Urad za uradne publikacije Evropskih skupnosti, Luxembourg, 2002.

³¹ Vir: *UNECE/FAO Temperate and Boreal Forest Resource Assessment 2000 (TBFRA-2000) Database* (podatkovna zbirka UNECE/FAO za oceno virov za gozdove zmernega in borealnega pasu sveta 2000 (TBFRA-2000)).

³² V skladu z opredelitvijo UNECE lahko sestavlja gozdno posest več ločenih posesti, ki se upravljajo v okviru ene podjetniške strategije, zato lahko kot taka prejmejo takšno javno podporo, vendar v revidiranih primerih v Madžarski in Sloveniji to ni bilo tako.

VELIKOST UPRAVIČENCA

- 25.** V skladu s pravno podlago podpora v gozdarskem sektorju ne sme imeti nobenega negativnega vpliva na konkurenco³³. Za druge gozdarske ukrepe (kot so komponenta za gozdarstvo v ukrepu 123³⁴) je podpora omejena na mikro-podjetja³⁵. Ker takšen pogoj za ukrep 122 ni predviden, bi lahko pomanjkanje preventivnih omejitev pri velikosti, glavni gospodarski dejavnosti ali pravnem statusu upravičenca okrepilo tržni položaj velikih podjetij³⁶.

NAČRTI ZA GOSPODARJENJE Z GOZDOVI

- 26.** V skladu s pravno podlago naložbe temeljijo na načrtih za gospodarjenje z gozdovi, kar velja za gozdne posesti nad določeno velikostjo, ki jo opredelijo države članice v svojih programih.³⁷ Z revizijo je bilo ugotovljeno, da so države članice zelo različno določile, nad katero velikostjo gozdnih posesti je treba zanje pripraviti načrt za gospodarjenje, in da je bilo v eni državi članici (Avstrija) 99 % lastnikov zasebnih gozdov oproščenih te obveznosti³⁸.

SPRAVILO IN OBNOVA PO KONČNEM POSEKU

- 27.** V skladu s pravnimi določbami³⁹ se podprte operacije za povečanje gospodarske vrednosti gozdov nanašajo na naložbe na ravni gozdne posesti in lahko vključujejo naložbe v opremo za sečnjo, medtem ko so dejavnosti, povezane z obnovo po končnem poseku, izključene iz podpore. Sodišče meni, da ni skladno po eni strani podpirati naložb v opremo za sečnjo, po drugi pa iz podpore izključiti obnovo po končnem poseku.

³³ Uvodna izjava (32) Uredbe (ES) št. 1698/2005: „Ta podpora [v gozdarstvu] se mora izogibati izkrivljanju konkurence in mora biti tržno nevtralna.“

³⁴ Ukrep „dodajanje vrednosti kmetijskim in gozdarskim proizvodom“ (ukrep 123), člen 28(3) Uredbe (ES) št. 1698/2005: „V primeru gozdarstva je podpora omejena na mikro-podjetja.“

³⁵ Torej na podjetja z manj kot 10 zaposlenimi, katerih letni promet in/ali letna bilanca stanja ne presega 2 milijona EUR.

³⁶ Švedski organi so v svojem odgovoru Sodišču pojasnili, da ukrepa niso aktivirali, ker menijo, da se ne bi smela dodeljevati podpora za namene povečanja proizvodnje ali nepremičninske vrednosti, saj lahko povzroči izkrivljanje konkurence med lastniki gozdov. V nasprotju s tem se podpora dodeljuje samo za okoljske namene.

³⁷ Člen 27(2) Uredbe (ES) št. 1698/2005. Načrti za gospodarjenje z gozdovi, ki ustrezajo velikosti in uporabi gozdnega območja, temeljijo na ustrezni nacionalni zakonodaji in na obstoječih načrtih za uporabo zemljišč ter ustrezno zajemajo gozdne vire (člen 18 Uredbe (ES) št. 1974/2006).

³⁸ Medtem ko je bila v eni državi članici (Španija) določena minimalna velikost 15 hektarjev zaradi povečanja gozdnih površin, za katere se uporabljajo načrti za gospodarjenje z gozdovi, je bil v drugi (Avstrija) v programu razvoja podeželja za obvezno pripravo načrta za gospodarjenje z gozdovi določen tako visok prag, in sicer 1 000 ha, da v praksi 99 % lastnikom zasebnih gozdov pri vložitvi zahtevka za pomoč iz ukrepa 122 ni bilo treba predložiti načrta za gospodarjenje z gozdovi.

³⁹ Člen 18 Uredbe (ES) št. 1974/2006.

PRI REVIDIRANIH PROGRAMIH JE BILA PRVOTNA ANALIZA PRED SPREJETJEM PROGRAMA NEUSTREZNA

- 28.** EKSRP se v državah članicah izvaja prek PRP, ki morajo vsebovati predhodno vrednotenje in analizo razmer z vidika prednosti, slabosti in opredeljenih potreb ter strategijo, izbrano za reševanje teh potreb in optimizacijo dodeljevanja virov.
- 29.** V PRP petih **obiskanih držav članic⁴⁰ ali regij** se je opredelitev potreb, v obsegu, v katerem je bila opravljena, nanašala na gozdarski sektor kot celoto, zato je težko ugotoviti povezave med posameznimi potrebami in ukrepi.
- 30.** Med revizijo je bilo odkrito, da takšne potrebe v PRP na splošno niso bile dobro opisane (glej **okvir 1**). Zlasti ni bilo zadostne analize in utemeljitve prioritet pri različnih vrstah gozdnih površin in upravičencev. Poleg tega je bil zahtevani opis gospodarskih možnosti določen le na splošno ali pa sploh ni bil predstavljen.

⁴⁰ Galicija (Španija), Toskana (Italija), Madžarska, Avstrija in Slovenija.

OKVIR 1

PRIMERA NEJASNE OPREDELITVE POTREB V PRP DRŽAV ČLANIC

V **Sloveniji** je bila kot slabost v gozdarskem sektorju ugotovljena opredeljena nizka naložbena zmogljivost, vendar ni bilo nobene ločene analize potreb glede vrste upravičencev, ne glede na to, ali so bila to podjetja, ki so pravne osebe, ali fizične osebe. Posledično je Sodišče ugotovilo, da so lahko precejšnje zneske javne podpore prejela tudi gozdna podjetja z visoko naložbeno zmogljivostjo.

V **Avstriji** PRP ne določa, katere slabosti v gozdarskem sektorju naj bi ukrep odpravil. Čeprav je v PRP kvantitativna ocena površin, ki jim je namenjena podpora, ni pojasnjeno, zakaj je za te površine potrebno javno financiranje.

- 31.** Komisija je odobrila programe razvoja podeželja, čeprav v njih niso bile opredeljene nobene specifične potrebe lastnikov zasebnih gozdov po finančni podpori za povečanje gospodarske vrednosti njihovih gozdov.
- 32.** Bolgarija, Romunija in Grčija kljub temu, da so načrtovale velike finančne zneske, do konca leta 2011 niso prijavile nobenih odhodkov (Grčija in Romunija) ali pa zelo majhne zneske (Bolgarija). Te države članice so Sodišče obvestile, da so se njihovi organi upravljanja odločili, da finančne zneske, načrtovane za ukrep 122, prenesejo v druge ukrepe (Bolgarija je prenesla okoli 80 %, Romunija pa okoli 33 % prvotno načrtovanih zneskov), da ukrep izvedejo pozneje v programskem obdobju ali pa celo, da ga ukinejo (Grčija).

⁴¹ 500 000 EUR (SI);
735 000 EUR (HU – v letu 2008).

VELIKE SLABOSTI V IZVAJANJU GLEDE NA ZASTAVLJENE CILJE

PRIMERI JAVNE PODPORE SO BILI NESORAZMerno VISOKI GLEDE NA DEJANSKE POTREBE

- 33.** V zvezi z razmerjem med velikostjo gozdnih površin, ki so jih prijavili vložniki, in stopnjo dodeljene javne podpore, je bilo med revizijo ugotovljeno, da so določene države članice (Madžarska in Slovenija) sicer določile relativno visoke zgornje meje za javno podporo⁴¹, vendar niso določile nobene sorazmernosti med velikostjo gozdnih površin, ki so jih prijavili vložniki, in stopnjo javne podpore, ki jo je bilo mogoče dodeliti. V eni državi članici (Slovenija) je bila upravičencu, ki je prijavil tri hektarje gozdnih zemljišč, odobrena naložba v višini 1,1 milijona EUR za nakup nove mehanizacije in opreme za sečnjo in spravilo lesa ter je prejel 375 000 EUR iz EKSRP. Druga država članica (Avstrija) je do leta 2009 financirala naložbe upravičencev, ki niso bili lastniki gozdov, v predelavo biomase, ne da bi od njih zahtevala prijavo specifične gozdne površine; enemu upravičencu je bil, na primer, ne da bi prijavil gozdno površino, odobren projekt v višini 132 000 EUR in je prejel 17 000 EUR iz EKSRP.
- 34.** Na Madžarskem pa so organi upravljanja leta 2010 spremenili zahteve za upravičenost tako, da je postala podpora sorazmerna z velikostjo registriranih gozdnih površin, pomoč pa omejena na največ 115 500 EUR.

NALOŽBE NISO BILE OBRAVNAVANE V SKLADU Z DOLOČBAMI UKREPA

- 35.** Čeprav se lahko podpora iz ukrepa 122 zagotovi samo za naložbe, so bili med revizijo ugotovljeni primeri podpore, dodeljene za netrajnostno blago, kot so potrošni material (Toskana)⁴² in poslovni stroški (Avstrija)⁴³. Sodišče meni, da nakup takšnega netrajnostnega blaga na splošno ni naložba. Podobno se tudi poslovni stroški ne morejo šteti za naložbe.
- 36.** V določenih državah članicah (Madžarska in Slovenija, glej *Prilogo II*) ni bilo zahteve, da morajo biti upravičenci lastniki ali najemniki gozdov, v katerih je lahko uporabljajo stroje, za katere je bila dodeljena pomoč. Naložb, ki so jih izvedli pogodbeniki/izvajalci storitev, ni mogoče obravnavati kot namenjene izključno za specifično gozdno posest in jih zato ni mogoče šteti za upravičene v skladu z veljavno uredbo (glej odstavek 24).

NEKATERE DEJAVNOSTI, FINANCIRANE IZ UKREPA 122, BI BIL BOLJE FINANCIRATI IZ DRUGIH UKREPOV EKSRP

- 37.** Podpora iz EKSRP se izvaja prek številnih ukrepov, med katerimi se zagotavlja usklajenost⁴⁴. Glede na razliko v najvišji možni stopnji pomoči, ki se lahko dodeli v okviru posameznih ukrepov, financiranje operacije iz enega ali drugega ukrepa ni proračunsko nevtraln⁴⁵. Navesti je treba, da med revizijo ni bil odkrit noben primer dvojnega financiranja iste operacije.
- 38.** So pa bili odkriti primeri naložb, podprtih iz ukrepa 122, ki bolje ustrezajo namenu ukrepa 121 „posodabljanje kmetijskih gospodarstev“, s katerim se podpirajo naložbe v kmetijska gospodarstva za izboljšanje njihove splošne smotrnosti. Na Madžarskem je bil, na primer, iz ukrepa 122 financiran nakup kmetijske mehanizacije. V Toskani so bili iz ukrepa 122 financirani nakup opreme za sušenje gojenih kostanjev, obnova kmetijskih poslopij zunaj gozdnih zemljišč, ki se v sezoni nabiranja kostanjev uporabljajo za njihovo prebiranje in začasno skladiščenje, ter prenova kmetijskih poslopij za hranjenje orodja in strojev.

⁴² Osebna zaščitna oprema, kot so varovalna obleka, čelade, obutev, rokavice, oprema za prvo pomoč itd.

⁴³ Podpora je bila dodeljena za delno povračilo poslovnih stroškov za dejavnosti, povezane s pripravo biomase, kot so prevoz, sušenje in skladiščenje.

⁴⁴ Člen 2(1)(b) Uredbe (ES) št. 1974/2006.

⁴⁵ Najvišja stopnja pomoči iz ukrepa 122 je na primer 10 % višja od najvišje stopnje pomoči iz ukrepa 121 (posodabljanje kmetijskih gospodarstev) ali ukrepa 123 (dodajanje vrednosti gozdnim proizvodom), glej Prilogo k Uredbi (ES) št. 1698/2005. Splošna stopnja za naložbe v okviru ukrepa 122 je 50 %, v okviru ukrepov 121 in 123 pa samo 40 %.

- 39.** V Italiji, na Madžarskem in v Sloveniji so prejela gozdarska podjetja podporo za nakup mehanizacije za izvajanje operacij, v katerih se les uporablja kot surovina pred industrijskim razrezom na žagi (sečnja, lupljenje, razrez, prevoz), ali operacij obdelave (pridobivanje lesnih sekancev, sekanje lesa, proizvodnja desk in palet). V Avstriji sta se podpirali gradnja skladišč in sušilnic za les ter nakup zabojnikov za prevoz. Sodišče meni, da te naložbe niso toliko v skladu s cilji ukrepa 122, ampak bolj s cilji ukrepa „dodajanje vrednosti gozdarskim proizvodom“ (ukrep 123), saj se naložbe nanašajo na les, spravljen iz gozda, in ne na gozd, ki je sestavljen iz rastočega drevja.

VSE NALOŽBE SAME PO SEBI NE POVEČUJEJO GOSPODARSKE VREDNOSTI GOZDOV

- 40.** Med revizijo je bilo ugotovljeno, da je mogoče večino naložb, podprtih iz ukrepa, združiti v dve kategoriji, in sicer gozdarsko delo in mehanizacija. Sodišče meni, da v prvem primeru (redčenje, obrezovanje itd.) takšna dela na splošno povečujejo tržno vrednost gozdnih sestojev: proizvodnja kakovostnega lesa je strogo povezana z gostoto dreves, ki se izboljšuje z redčenjem, obrezovanje pa je namenjeno zmanjšanju števila grč v gradbenih deskah, kar povečuje njihovo tržno vrednost (glej **okvir 2**).

OKVIR 2

PRIMER UČINKOV GOZDARSKIH DEL, FINANCIRANIH IZ UKREPA 122 (LEVO), V PRIMERJAVI Z GOZDNIMI POVRŠINAMI BREZ VSAKE SKRBI ZA GOZD (DESNO)

- 41.** Glede naložb v mehanizacijo Sodišče meni, da sam nakup stroja, ki ga je mogoče uporabiti na gozdni, pa tudi drugih površinah, kot so kmetijske, sam po sebi ne pomeni povečanja vrednosti katere koli specifične gozdne površine, ki je v lasti lastnika mehanizacije. Sodišče je med svojimi revizijskimi obiski ugotovilo, da veliko lastnikov gozdov opravlja tudi kmetijsko dejavnost in da je bila v številnih primerih iz ukrepa 122 financirana mehanizacija, kot so tovornjaki, kmetijski traktorji, plugi, brane, trosilniki gnojil, kopači itd., ki jo je mogoče uporabljati tudi za kmetijske namene (glej **okvir 3**).

OKVIR 3

PRIMERI KMETIJSKE MEHANIZACIJE, FINANCIRANE IZ UKREPA 122

USPEŠNOST PODPORE SE NI ZADOVOLJIVO OCENJEVALA

KAZALNIKI NE MERIJO USTREZNO DOSEGANJA OPERATIVNIH CILJEV

- 42.** V skladu z zakonodajo⁴⁶ so Komisija in države članice skupaj pripravile „okvir skupnega spremljanja in vrednotenja“ (CMEF). V uredbi je določeno, da se napredek, učinkovitost in uspešnost programov razvoja podeželja glede na njihove cilje merijo s kazalniki, ki se nanašajo na izhodiščno stanje ter na finančno izvajanje, izloške, rezultate in učinek programov⁴⁷.
- 43.** Komisija je za ukrep 122 izdala smernice, v katerih je kot *kazalnika izložkov* določila „število gozdarskih gospodarstev, ki so prejela naložbeno pomoč“ in „celotni obseg naložb“, kot *kazalnika rezultatov* pa „število gospodarstev [...], ki vpeljujejo nove proizvode in/ali nove tehnologije“ ter „zvišanje bruto dodane vrednosti pri podprtih gospodarstvih“.
- 44.** Sodišče opaža, da ti kazalniki izložkov ne merijo doseganja nobenega operativnega cilja, kar je neizogibna posledica dejstva, da cilji za ta ukrep niso bili jasno opredeljeni.

⁴⁶ Člen 80 Uredbe (ES) št. 1698/2005.

⁴⁷ Člen 81 Uredbe (ES) št. 1698/2005.

⁴⁸ Med cilji ukrepa 122 je tudi prispevati k diverzifikaciji (glej uvodno izjavo 22 Uredbe (ES) št. 1698/2005). Diverzifikacija v gozdarstvu pomeni ustvarjanje novih virov prihodkov iz gozdarskih dejavnosti, vključno zlasti s pridobivanjem nelesnih dobrin, kot so sadeži, gobe, semena, med in podobno, ter zagotavljanje tržnih storitev, kot so lovske izkaznice. Tudi proizvodnja lesa za energetske namene se lahko šteje kot diverzifikacija v gozdovih, ki se tradicionalno izkoriščajo za proizvodnjo okroglega industrijskega lesa in obratno.

VPRAŠANJA ZA OCENJEVANJE POVEČANJA GOSPODARSKE VREDNOSTI GOZDOV BI MORALA BITI BOLJE USMERJENA

- 45.** CMEF prav tako določa, da morajo leta 2010 neodvisni ocenjevalci izvesti *vmesno vrednotenje*. Vprašanja pri vrednotenju ukrepa 122 se nanašajo na diverzifikacijo proizvodnje⁴⁸, zagotavljanje boljšega dostopa do trga in boljšega tržnega deleža, trajnostno gospodarjenje z gozdovi in konkurenčnost gozdnih posesti.

- 46.** Sodišče meni, da nobeno od teh vprašanj ne omogoča izčrpno oceniti, ali je ukrep prinesel kakršno koli povečanje gospodarske vrednosti gozda. Vprašanja, povezana s tržnim deležem in konkurenčnostjo gozdnih posesti niso relevantna za oceno smotrnosti ukrepa na tistih posestih upravičencev, ki ne izvajajo komercialne dejavnosti. Poleg tega se poročila o vrednotenju na splošno sklicujejo na odgovore upravičencev na vprašalnike v okviru vrednotenja ali pa navajajo globalne statistične podatke o gozdarskem sektorju ter ne vsebujejo nobenih konkretnih informacij o učinkih ukrepa 122 na gospodarsko vrednost gozdov.

VREDNOST GOZDNIH POVRŠIN PRED NALOŽBO IN PO NJEJ NI BILA UGOTOVLJENA

- 47.** Med revizijo je bilo ugotovljeno, da nobena od držav članic ali regij, obiskanih med revizijo, ni uvedla ustreznih postopkov za ugotavljanje učinka dejavnosti, sofinanciranih iz EKSRP, na gospodarsko vrednost gozdnih površin (gozdna zemljišča in sestoji) niti ni od upravičencev zahtevala, da to navedejo. Vrednost gozdnih površin pred naložbo ni bila ugotovljena in primerjana s stanjem po naložbah, financiranih iz ukrepa. Ker ni takšnih ocen vrednosti, ki niso zlahka dostopne, je težko ugotoviti, ali so bili cilji ukrepa doseženi.

VELIKO REVIDIRANIH PROJEKTOV NI BILO PREVEČ USPEŠNIH

- 48.** Sodišče je pri 50 projektih, revidiranih med revizijskimi obiski, ocenilo, ali so dosegli cilje ukrepa (povečanje gospodarske vrednosti gozdov).

- 49.** Sodišče je ugotovilo, da jih je le nekaj povečalo gospodarsko vrednost gozdov, bodisi s povečanjem vrednosti zemljišč (gradnja gozdnih vlak in cest) ali vrednost sestojev (gozdnogojitvene dejavnosti, kot sta obrezovanje ali redčenje). Pri drugih projektih Sodišče ni našlo zadostnih dokazov o njihovi relevantnosti ali o pomembnosti njihovega prispevka k povečanju vrednosti gozdov, saj so se nanašali na:
- (a) kmetijstvo (gojenje kostanja⁴⁹, pašniki, površine, posejane s panjcem kratke rotacije, kmetijska mehanizacija, kmetijska poslopja),
 - (b) predelavo in trženje lesa (oprema za izdelavo lesnih sekancev za gorivo in naknadno sušenje ali žaganje lesa, skladišča, zabojniki za prevoz) in
 - (c) poslovne stroške za proizvodnjo lesa (spravilo, izdelava lesnih sekancev in nadaljnjo sušenje, potrošni material, kot so delovna obleka, obutev in rokavice).

⁴⁹ Glej odstavek 38.

⁵⁰ COM(2011) 627 final/2 z dne 19. oktobra 2011.

⁵¹ Člen 27 COM(2011) 627 final z dne 12. oktobra 2011, str. 50.

⁵² Člen 22.

PROGRAMSKO OBDOBJE 2014–2020

- 50.** Komisija je oktobra 2011 predstavila predlog uredbe o podpori za razvoj podeželja za programsko obdobje 2014–2020⁵⁰. V njem je predlagala, naj se podpora za naložbe, „povezane z izboljšanjem gospodarske vrednosti gozdov“ [...] „dodeli zasebnim lastnikom gozdov, občinam in njihovim združenjem“⁵¹. Naložbe se izvajajo na ravni gozdne posesti ter lahko vključujejo naložbe za tlom in virom prijazno mehanizacijo in prakse za sečnjo in spravilo lesa.
- 51.** Tudi v tem predlogu ni navedeno, zakaj so v določbi omenjeni zasebni lastniki na splošno, ne pa posamezne kategorije lastnikov ali specifične razmere posameznih zasebnih lastnikov.
- 52.** Sodišče v svojem mnenju št. 1/2012 ugotavlja, da kljub temu, da mora v skladu s predlogom uredbe en ukrep urejati vse vrste podpore za gozdarske naložbe in so vsi ustrezni podukrepi navedeni samo v enem členu⁵², vsak podukrep še naprej urejajo posebne zahteve in določbe.
- 53.** Sodišče meni, da bodo težave, izpostavljene v tem poročilu, prisotne tudi v naslednjem programskem obdobju, če bo predlog Komisije sprejet brez vsakih sprememb.

ZAKLJUČKI IN PRIPOROČILA

- 54.** Specifični ukrep 122 „povečanje gospodarske vrednosti gozdov“ je bil uveden v programskem obdobju 2007–2013. Sodišče je med revizijo odkrilo pomanjkljivosti v zasnovi, izvajanju in spremljanju ukrepa. Zato je prišlo do zaključka, da Komisija in države članice niso učinkovito in uspešno upravljale revidiranih vidikov podpore za povečanje gospodarske vrednosti gozdov. Sodišče zlasti ob upoštevanju predloga, da se takšna podpora v naslednjem programskem obdobju 2014–2020 ohrani, podaja v nadaljevanju navedena priporočila.

VELIKE SLABOSTI V ZASNOVI UKREPA

- 55.** Sodišče je med revizijo odkrilo slabosti v zasnovi ukrepa, ki močno ovirajo njegovo uspešno izvajanje, kot je pojasnjeno v nadaljevanju.
- 56.** Komisija ni izrecno analizirala razmer v gozdarskem sektorju na ravni EU, da bi utemeljila predlog za posebno finančno podporo za povečanje gospodarske vrednosti gozdov v zasebni lasti in v lasti občin, niti ni opredelila javnega interesa, na katerega naj bi se odzvala takšna podpora (odstavki 18–22).
- 57.** V pravnih določbah niso bile opredeljene ključne značilnosti ukrepa, namreč pojma „gospodarska vrednost gozdov“ in „gozdna posest“. Poleg tega ni bilo nobenih posebnih pogojev v zvezi z velikostjo, glavno gospodarsko dejavnostjo ali pravnim statusom potencialnih upravičencev, da bi se preprečila tveganja potencialnega izkrivljanja konkurence (odstavki 23 do 25).
- 58.** Države članice so zelo različno določile, nad katero velikostjo gozdnih posesti je zanje treba pripraviti načrt za gospodarjenje, in sicer od minimalne velikosti, določene za povečanje gozdnih površin, za katere veljajo načrti za gospodarjenje z gozdovi, do tako visokega praga, da je v praksi v eni državi članici (Avstrija) to pomenilo, da je bilo 99 % lastnikov zasebnih gozdov oproščenih te obveznosti (odstavek 26).

- 59.** Tudi države članice v svojih PRP niso ustrezno opisale potreb. Med revizijo je bilo ugotovljenih več primerov neustrezne prvotne analize specifičnih potreb v zvezi z ukrepom ali pa se ta ukrep ni odzival na nobene specifične ali nujne potrebe v državah članicah (odstavki 28 do 31). Več držav članic je nehalo izvajati ukrep ali pa je večino dodeljenih sredstev prerazporedilo v korist drugih ukrepov (odstavek 32).

PRIPOROČILO 1

Komisija naj:

- opredeli in oceni potrebe EU glede povečanja gospodarske vrednosti gozdov;
- jasno opredeli ključne značilnosti, ki bi zagotovile, da je podpora EU ciljno usmerjena v reševanje teh potreb in tako ustvarja dodano vrednost EU.

PRIPOROČILO 2

Države članice naj:

- v svojih PRP ustrezno opišejo specifične gospodarske potrebe in priložnosti za različne vrste gozdnih površin in upravičencev;
- izboljšajo gospodarjenje z gozdovi z zagotavljanjem priprave načrtov za gospodarjenje z gozdovi za večino gozdnih posesti in spodbujanjem certificiranja gozdnih površin.

VELIKE SLABOSTI V IZVAJANJU GLEDE NA ZASTAVLJENE CILJE

- 60.** Med revizijo so bile ugotovljene številne slabosti v izvajanju ukrepa (odstavki 33 do 41). Zato je Sodišče prišlo do zaključka, da izvajanje v določenih vidikih ni bilo ustrezno.
- 61.** Zlasti je odkrilo primere, kjer je bila javna podpora nesorazmerno visoka v primerjavi z dejanskimi potrebami (odstavki 33 do 34). Odvisno od pristopa države članice, veliko pozneje financiranih projektov ni skladnih z določbami ukrepa, tako so bili na primer ugotovljeni primeri, ko je bila podpora dodeljena za potrošni material in poslovne stroške ter ko se je s podporo dejansko podpirala sečnja (odstavki 35 do 36). Poleg tega so države članice z ukrepom 122 podpirale operacije, ki ne ustrezajo ciljem ukrepa in bi jih bilo primerneje financirati z drugimi ukrepi z drugačnimi zahtevami za upravičenost in drugačnimi, običajno nižjimi, stopnjami financiranja (odstavki 37 do 39).
- 62.** Vse naložbe same po sebi ne povečujejo gospodarske vrednosti gozdov. Pripadajoča povezava med dodeljeno pomočjo in možnim izboljšanjem gospodarske vrednosti gozda je bila različna glede na vrsto naložbe (odstavki 40 do 41).

PRIPOROČILO 3

Države članice naj:

- določijo ustrezne zahteve, da zagotovijo doslednost podpore gozdarstvu v okviru politike razvoja podeželja in njeno skladnost z določbami o državni pomoči ter njeno čim večjo uspešnost;
- uvedejo ustrezne postopke, da zagotovijo uspešnost podpore v smislu, da dejansko povečuje gospodarsko vrednost gozdnih površin, na katerih so bile izvedene naložbe.

USPEŠNOST PODPORE SE NI ZADOVOLJIVO OCENJEVALA

- 63.** Sodišče po reviziji meni, da so ocenjevanje uspešnosti podpore ovirale pomembne pomanjkljivosti.
- 64.** CMEF ni ustrezen za ocenjevanje učinka finančne podpore iz ukrepa 122, ker kazalniki smotrnosti in vprašanja pri vrednotenju, ki se uporabljajo pri CMEF, ne omogočajo ugotoviti, ali so financirane naložbe povečale gospodarsko vrednost gozdov, v katerih so bile izvedene (odstavki 42 do 46).
- 65.** Države članice niso ugotovile vrednosti gozdnih zemljišč pred naložbami in po njih, niti niso tega zahtevale od upravičencev. Pomanjkanje ocen na ravni držav članic ali regionalni ravni o uspešnem povečanju vrednosti gozdov, v katerih so bile izvedene podprte dejavnosti, ovira oceno doseganja glavnega cilja projekta in zato tudi oceno uspešnosti podpore (odstavek 47).
- 66.** Sodišče je ugotovilo, da je le nekaj revidiranih projektov povečalo gospodarsko vrednost gozdov, in sicer bodisi s povečanjem vrednosti zemljišča (gradnja gozdnih vlak in cest) ali vrednosti sestojev (gozdnogojitvene dejavnosti, kot je obrezovanje ali redčenje).

PRIPOROČILO 4

Komisija naj izboljša svoje spremljanje ukrepa, da zagotovi, da ga države članice izvajajo v skladu s specifičnimi zastavljenimi cilji. Konkretno naj države članice od upravičencev zahtevajo, naj pred izvedbo podprtih naložb in po njej predložijo podrobne podatke o vrednosti njihovih gozdnih površin, od organov upravljanja pa, da te vrednosti potrdijo.

To poročilo je sprejel senat I, ki ga vodi g. Ioannis SARMAS, član Evropskega računskega sodišča, v Luxembourggu na svojem zasedanju 12. junija 2013.

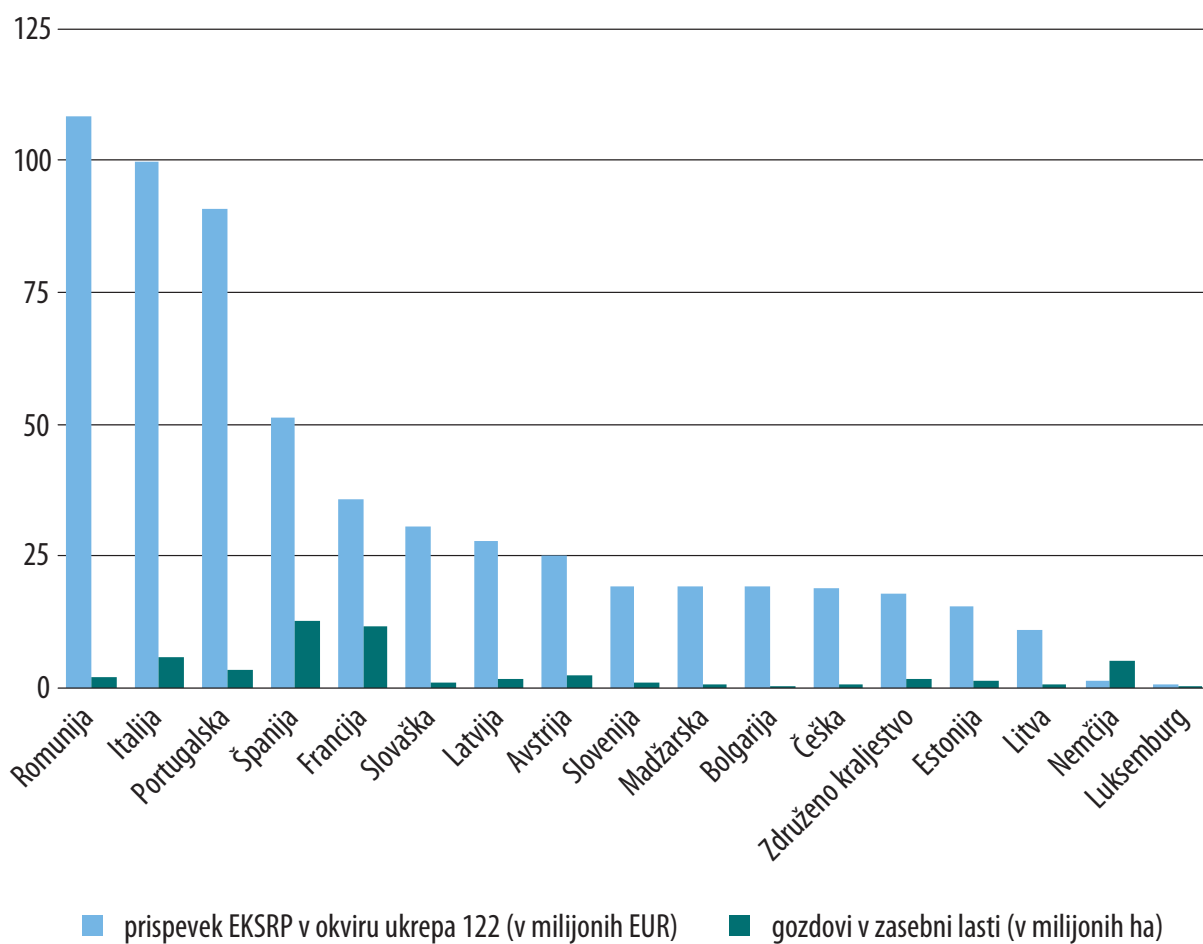
Za Računsko sodišče

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA
Predsednik

DODELITEV FINANČNIH SREDSTEV ZA UKREP 122 V PRIMERJAVI S POVEČANJEM GOZDNIH POVRŠIN V ZASEBNI LASTI PO DRŽAVAH ČLANICAH

Programsko določen prispevek EKSRP v okviru ukrepa 122 v primerjavi z gozdovi v zasebni lasti po državah članicah

PRILOGA I

Država članica	Prispevek EKSREP za ukrep 122, načrtovan v prvi različici PRP za obdobje 2007–2013	Prispevek EKSREP za ukrep 122, načrtovan v PRP na dan 31. 12. 2011	Skupni načrtovani javni odhodki za ukrep 122 na dan 31. 12. 2011	Prispevek EKSREP na dan 31. 12. 2011 za nove vloge v programskem obdobju 2007–2013 Plačila EKSREP	Skupni javni odhodki na dan 31. 12. 2011 za nove vloge v programskem obdobju 2007–2013	Gozdovi in druga gozdna zemljišča	Gozdovi v zasebni lasti
	(v 1 000 EUR)					(v 1 000 ha)	
Bolgarija	19 278	9 278	11 597	4 800	6 000	3 927	519
Češka	19 158	20 658	27 543	11 438	15 250	2 697	616
Nemčija	1 400	635	847	236	315	11 076	5 368
Estonija	15 565	15 506	20 674	4 016	5 355	2 350	1 345
Grčija	10 630	0	0	0	0	6 539	845
Španija	42 850	51 185	85 533	13 520	25 373	27 747	12 838
Francija	36 220	34 965	67 553	14 904	29 147	17 572	11 841
Italija	103 454	96 201	205 976	22 343	48 996	10 916	6 076
Latvija	34 066	14 395	19 431	2 169	2 762	3 467	1 696
Litva	15 375	11 031	14 708	4 276	5 702	2 240	784
Luksemburg	795	795	3 977	50	250	88	46
Madžarska	8 831	19 289	27 125	9 472	12 806	2 029	861
Avstrija	26 222	19 817	38 726	14 955	31 693	4 006	2 482
Portugalska	99 244	64 026	76 915	12 451	16 304	3 611	3 382
Romunija	158 692	108 692	133 699	0	0	6 733	2 097
Slovenija	18 704	19 454	25 939	12 370	16 495	1 274	962
Slovaška	30 720	30 720	41 445	7 987	10 655	1 933	958
Združeno kraljestvo	11 683	18 081	25 136	2 149	4 118	2 901	1 922
SKUPAJ	652 887	534 729	826 824	137 137	231 221	111 106	54 638

Vir: Pripravo ERS na podlagi podatkov, ki jih je sporočil GD za kmetijstvo in razvoj podeželja, in statističnih podatkov Eurostata o gozdarstvu za leto 2011.

SEZNAM REVIDIRANIH NALOŽBENIH PROJEKTOV

Država	Številka projekta	Vrsta projekta	Prijavljena gozdna površina/ gozdna površina, s katero se gospodari (v ha)	Skupna naložba (v EUR)	Skupni javni odhodki (v EUR)	Skupni prispevek EKSRP (v EUR)	Obisk na kraju samem
ES	1	Gozdnogojitvene dejavnosti na listavih in drugih drevesih	50,00	104 524,44	56 726,18	32 651,59	Da
	2	Gozdnogojitvene dejavnosti v evkalip-tusovih sestojih	33,84	51 517,76	25 758,90	14 826,82	Da
	3	Redčenje in obrezovanje v iglastih sestojih	50,00	92 384,00	55 430,40	31 905,74	Da
	4	Redčenje in obrezovanje v iglastih sestojih	50,00	99 524,00	59 714,42	34 371,62	Da
	5	Redčenje v iglastih sestojih	50,00	87 584,00	52 550,40	30 248,01	Da
	6	Program za celostno povečanje vrednosti in spodbujanje večfunkcionalnosti gozdov	969,10	53 632,59	26 816,30	15 435,46	Ne
	7	Ukrepi za spoštovanje in spodbujanje večfunkcionalne vloge gozdov	947,00	152 913,02	74 615,98	42 948,96	Ne
	8	Priprava tehničnih načrtov za gospodarjenje z gozdnimi zemljišči	3 555,06	90 000,00	60 000,00	34 536,00	Ne
	9	Priprava tehničnih načrtov za gospodarjenje z gozdnimi zemljišči	6 002,00	150 000,00	90 000,00	51 804,00	Ne
	10	Program za celostno povečanje vrednosti in spodbujanje večfunkcionalnosti gozdov	1 410,00	112 916,76	70 150,06	40 378,37	Ne

Država	Številka projekta	Vrsta projekta	Prijavljena gozdna površina/ gozdna površina, s katero se gospodari (v ha)	Skupna naložba (v EUR)	Skupni javni odhodki (v EUR)	Skupni prispevek EKSRP (v EUR)	Obisk na kraju samem
IT	1	Obrezovanje in cepljenje kostanjevih drevov za pridobivanje kostanja	20,57	159 785,99	95 871,59	42 183,5	Da
	2	Odstranjevanje podrasti, obrezovanje in cepljenje kostanjevih drevov za proizvodnjo kostanja	1,36	5 066,64	3 039,98	1 337,59	Da
	3	Odstranjevanje podrasti, obrezovanje in cepljenje kostanjevih drevov za proizvodnjo kostanja, nakup stroja za odstranjevanje podrasti in motorne žage	1,42	15 980,14	9 580,14	4 218,76	Da
	4	Obrezovanje in cepljenje kostanjevih drevov za proizvodnjo kostanja, nakup gozdarskih strojev in prva obdelava hlodov	5,81 kostanjeva drevesa, 59,63 druga drevesa	74 476,24	44 685,74	19 661,73	Da
	5	Obrezovanje in cepljenje kostanjevih drevov za proizvodnjo kostanja, nakup gozdarskih strojev	7,05 kostanjeva drevesa, 59,63 druga drevesa	132 117,05	79 270,23	34 878,9	Da
	6	Prenova zaprtega prostora na kmetiji, ki se uporablja za prebiranje in začasno skladiščenje kostanjev; nakup opreme in strojev za oskrbo kostanjev	3,54	58 184,32	34 910,59	15 360,66	Da
	7	Nakup mehanizacije za gozdarska dela in prvo obdelavo lesa (prikolica, žerjav, traktor, kopač, drobilnik za sekance) ter osebne zaščitne opreme (delovna obleka, čelade, obutev, rokavice, oprema za prvo pomoč)	243,06	224 108,29	134 465,04	59 164,62	Da
	8	Nakup gozdarskega traktorja, obrezovanje pinij (<i>pinus pinea</i>)	32,88	286 439,11	171 862,75	75 619,361	Da
	9	Obnova nasadov hrasta plutovca (čiščenje podrasti in drevov, obrezovanje)	94	389 568,91	230 103,57	101 246,27	Da
	10	Obnova nasadov hrasta plutovca (čiščenje podrasti in drevov, obrezovanje), nakup gozdarskih strojev (kopač, traktor, stroj za odstranjevanje podrasti, žerjav, motorne žage)	5,00 obnovljeni hrasti plutovci, 931,00 druga gozdna zemljišča	331 348,17	198 808,90	43 737,96	Da

Država	Številka projekta	Vrsta projekta	Prijavljena gozdna površina/ s katero se gospodari (v ha)	Skupna naložba (v EUR)	Skupni javni odhodki (v EUR)	Skupni prispevek EKSRP (v EUR)	Obisk na kraju samem
IT	11	Redčenje starih umetnih nasadov črnega bora v korist naravno rastoče bele jelke in promoviranje naravne obnove gozda v njegovi prvotni mešani sestavi iglavcev in trdlesnih vrst	15,32	37 646,46	22 587,88	9 938,67	Da
	12	Obnova nasada kostanjev (čiščenje, obrezovanje, cepljenje), delna obnova kmetijskega poslopja, nakup in namestitvev sušilnika za kostanje v poslopju, priprava načrta za gospodarienje z gozdovi	5,00 kostanjeva drevesa, 64,00 druga drevesa	19 603,65	10 835,57	4 767,65	Da
	13	Redčenje okoli 50 let starih nasadov črnega bora v korist naravne obnove z listavci; nakup mehanizacije (kopač, drobilnik za sekance, sekalnik)	6,47	99 509,57	57 121,65	25 133,53	Da
	14	Redčenje okoli 50 let starih nasadov črnega bora v korist naravne obnove z listavci; nakup prikolice in vitla	5,52	47 698,00	28 618,80	12 592,27	Da
	15	Gradnja in oprema žage za proizvodnjo desk in palet	20	182 854,26	109 712,57	48 273,53	Da
	16	Nakup kopača	105,33	104 950,00	62 970,00	27 706,80	Da
	17	Nakup gozdarskega žerjava in prikolice	105,33	45 208,33	27 125,00	11 935,00	Da
	18	Nakup gozdarskega traktorja	105,33	35 500,00	21 300,00	9 372,00	Da
	19	Nakup mehanizacije (sekalnik, stroj za odstranjevanje podrasti, motorne žage, vitel) in osebne zaščitne opreme (delovna obleka, čelade, obutev, rokavice)	45	13 360,00	8 016,00	3 527,04	Da

Država	Številka projekta	Vrsta projekta	Prijavljena gozdna površina/ gozdna površina, s katero se gospodari (v ha)	Skupna naložba (v EUR)	Skupni javni odhodki (v EUR)	Skupni prispevek EKSRP (v EUR)	Obisk na kraju samem
HU	1	Mehanizacija – traktor, tovornjak, prikolica, plug, trosilnik gnojila	68,41	667 904,00	333 952,00	248 093,00	Da
	2	Mehanizacija – traktor, žerjav, gozdarski zgibni prikolčar (<i>forwarder</i>), prikolica	586,91	747 435,00	373 718,00	277 635,00	Da
	3	Mehanizacija – drobilnik za sekance, traktor, žerjav, gozdarski zgibni prikolčar (<i>forwarder</i>), prikolica	868,03	1 424 309,00	712 154,00	529 059,00	Da
	4	Mehanizacija – traktor, prikolica, plug, brana	124,52	443 795,00	221 897,00	164 847,00	Da
	5	Mehanizacija – traktor, plug	94,30	183 007,00	91 504,00	45 423,00	Da
	6	Mehanizacija – traktor, brana, prikolica	301,73	168 373,00	84 186,00	62 542,00	Da
	7	Mehanizacija – traktor, plug, brana	116,97	837 792,00	418 896,00	311 198,00	Ne
	8	Mehanizacija – traktor, brana, plug, prikolica	51,60	429 535,00	214 768,00	159 551,00	Ne
	9	Mehanizacija – traktor, žerjav, gozdarski zgibni prikolčar (<i>forwarder</i>)	2 632,48	656 168,00	328 084,00	243 734,00	Ne
	10	Mehanizacija – traktor, plug, brana	66,14	827 713,00	413 853,00	307 451,00	Ne
	11	Mehanizacija – traktor, plug, brana, prikolica	107,75	220 776,00	110 388,00	82 007,00	Ne
	12	Mehanizacija – traktor, brana, trosilnik gnojil	625,30	268 519,00	134 259,00	99 741,00	Ne
	13	Mehanizacija – traktor, drobilnik za sekance	89,68	430 259,00	215 129,00	159 819,00	Ne
	14	Mehanizacija – traktor, plug, brana, prikolica	162,86	159 228,00	79 614,00	59 145,00	Ne

Država	Številka projekta	Vrsta projekta	Prijavljena gozdna površina/ gozdna površina, s katero se gospodari (v ha)	Skupna naložba (v EUR)	Skupni javni odhodki (v EUR)	Skupni prispevek EKSRP (v EUR)	Obisk na kraju samem
AT	1	Sajenje vrb in topolov na kmetijska zemljišča za panjeve kratke rotacije (3–4 letna rotacija)	0,39	1 170,00	585,00	284,84	Da
	2	Sajenje listavcev v iglastih gozdovih, poškodovanih zaradi neurij	10,40	62 400,00	31 200,00	15 150,72	Da
	3	Redčenje do 15 metrov visokih iglastih sestojev	7,90	7 260,00	3 630,00	1 767,45	Da
	4	Sajenje listavcev v iglastih gozdovih, poškodovanih zaradi neurij	17,47	53 077,59	26 536,00	12 889,84	Da
	5	Nakup tovornjaka z žerjavom	6 400,00	44 166,67	15 458,00	7 506,40	Da
	6	Priprava načrta za gospodarjenje z gozdovi	1 000,00	36 667,67	18 333,00	8 902,50	Da
	7	Redčenje do 15 metrov visokih iglastih sestojev	20,00	30 000,00	15 000,00	7 303,50	Da
	8	Sušilna oprema za lesne sekance	NR ¹	132 443,07	36 000,00	17 481,60	Da
	9	Drobljenje in sušenje topolov iz panjevcev kratke rotacije, zasajenih na kmetijskih zemljiščih (3–4 letna rotacija)	2,20	1 900,20	950,00	462,55	Da

¹ Avstrija je financirala naložbe v predelavo biomase, ne da bi od upravičencev zahtevala, da prijavijo specifične gozdne površine.

Država	Številka projekta	Vrsta projekta	Prijavljena gozdna površina/ s katero se gospodari (v ha)	Skupna naložba (v EUR)	Skupni odhodki javni (v EUR)	Skupni prispevek EKSRP (v EUR)	Obisk na kraju samem
AT	10	Sajenje topolov na kmetijska zemljišča za panjeve kratke rotacije (3–4 letna rotacija)	0,62	1 560,00	780,00	379,78	Da
	11	Nakup zabojnika za prevoz lesnih sekancev	NR ¹	19 600,00	3 920,00	1 908,65	Da
	12	Redčenje do 18 metrov visokih listnatih sestojev	20,00	30 000,00	15 000,00	7 303,50	Da
	13	Gradnja skladišča za lesne sekance	NR ¹	124 650,67	24 930,00	12 138,42	Da
	14	Sajenje za dopolnitev naravne obnove, redčenje do 18 metrov visokih listnatih sestojev ter do 15 metrov visokih iglastih sestojev	26,50	22 419,40	11 209,00	5 443,09	Da
	15	Spravilo in drobljenje topolov in vrb iz panjevcev kratke rotacije, zasajenih na kmetijskih zemljiščih (3–4 letna rotacija)	21,80	20 736,66	10 368,00	5 048,18	Da

¹ Avstrija je financirala naložbe v predelavo biomase, ne da bi od upravičencev zahtevala, da prijavijo specifične gozdne površine..

Država	Številka projekta	Vrsta projekta	Prijavljena gozdna površina/ s katero se s katero se gospodari (v ha)	Skupna naložba (v EUR)	Skupni javni odhodki (v EUR)	Skupni prispevek EKSRP (v EUR)	Obisk na kraju samem
SI	1	Gozdna vlaka	38,15	15 641,00	7 965,00	5 973,00	Da
	2	Mehanizacija – traktor	23,70	69 510,00	34 550,00	25 913,00	Da
	3	Gozdna cesta	19,82	66 170,00	31 521,00	23 641,00	Da
	4	Gozdna cesta	261,15	40 564,00	20 282,00	15 211,00	Ne
	5	Mehanizacija – traktor, stroj za sečnjo (<i>harvester</i>)	3,49	230 890,00	138 534,00	103 901,00	Da
	6	Mehanizacija – prikolica	45,63	45 449,00	5 500,00	4 125,00	Ne
	7	Gozdna cesta	24,00	50 654,00	21 106,00	15 829,00	Ne
	8	Mehanizacija – stroj za sečnjo, traktor, gozdarski zgibni prikolničar (<i>forwarder</i>), tovornjak z žerjavom/žičnim žerjavom	3,30	1 157 730,00	500 000,00	375 000,00	Da
	9	Gozdna vlaka	15 350,00	21 752,00	10 876,00	8 157,00	Ne
	10	Mehanizacija – traktor	1,70	79 099,00	39 550,00	-29 662,00	Ne

ODGOVORI KOMISIJE

POVZETEK

VI.

Čeprav bi bilo mogoče bolje pojasniti nekatere vidike ukrepa in izboljšati izvajanje ter kljub oviram, ki jih je bilo treba premostiti pri spremljanju in vrednotenju, so bili izvajanje in rezultati v nekaterih primerih boljši.

Poleg tega so bile pridobljene izkušnje, ki bodo uporabljene v naslednjem obdobju, zlasti v okviru navodil in programskega postopka.

VII.

Komisija je proučila razmere v gozdarskem sektorju v delovnem dokumentu služb Komisije iz leta 2005, ki je priložen sporočilu o izvajanju gozdarske strategije EU (referenčni dokument SEC(2005) 333).

Pojem „gospodarska vrednost“ dejansko ni bil opredeljen v pravnih določbah. Vendar se je štel za primerno jasnega, pri čemer je bil za spremljanje/vrednotenje zajet s kazalnikom rezultatov „zvišanje bruto dodane vrednosti“.

Tudi pojem „gozdna posest“ dejansko ni bil opredeljen. V zvezi s tem bodo v prihodnosti morda potrebna dodatna navodila. Poleg tega bo Komisija skupaj s Svetom in Evropskim parlamentom proučila, v kakšnem obsegu bi bilo nekatera vprašanja mogoče rešiti z opredelitvijo pojma „gozd“ v ustreznih pravnih aktih.

Posebni pogoji glede velikosti, glavne dejavnosti in pravnega statusa upravičencev so vprašanja, ki jih je treba obravnavati v posameznih programih razvoja podeželja (PRP) na podlagi analize SWOT¹.

Komisija bo namenila ustrezno pozornost vprašanju načrtov za gospodarjenje z gozdovi pri pogajanju o prihodnjih PRP in po potrebi zagotovila navodila.

¹ Analiza SWOT: analiza prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti. Vsak PRP mora vključevati analizo SWOT kot del podlage za načrtovanje porabe v okviru PRP.

ODGOVORI KOMISIJE

IX.

Komisija meni, da ukrep 122 ni bil pravilno uporabljen le v nekaterih in ne v vseh primerih, ki jih navaja Sodišče. Kljub temu si bo ustrezno prizadevala (tudi v okviru uvodnih navodil) za zagotovitev, da države članice/regije uporabljajo pravilen ukrep za podporo dani operaciji v naslednjem obdobju.

Za konkretne primere v zvezi s pravilnim izvajanjem na splošno glej tudi odgovore na odstavke 35, 36 in 37, za primere v zvezi z uporabo pravilnega ukrepa pa odgovora na odstavka 40 in 42.

Komisija meni, da se je v primerih, ko je bil ukrep 122 pravilen ukrep, ki ga je bilo treba uporabiti, gospodarska vrednost gozdov dejansko povečala, čeprav se je natančna narava povezave med pomočjo in povečanjem vrednosti gozda razlikovala glede na vrsto naložbe.

Komisija bo skupaj s Svetom in Evropskim parlamentom proučila, v kakšnem obsegu bi bilo v ustreznih pravnih aktih mogoče pojasniti želeno razmerje med naložbami v opremo in povečanjem gospodarske vrednosti gozdov.

Skupni odgovor na odstavka X. in XI.

Kazalniki in vprašanja pri vrednotenju, ki se uporabljajo pri sedanjem CMEF, so povezani z utemeljitvijo in cilji ukrepa in osi, v katero je ukrep vključen, ter koristno prispevajo k skupni oceni ukrepa.

Komisija meni, da je mogoče z ustrezno analizo zadevnih podatkov v zagotovljenem okviru prikazati povečanje gospodarske vrednosti, doseženo z naložbami, podprtimi iz tega ukrepa. Vendar priznava, da so imele države članice nekaj težav pri izvedbi te gospodarske analize, zato je Komisija (1) izdala dodatna navodila v zvezi s sedanjim obdobjem in (2) proučila razmere, da bi izboljšala uspešnost spremljanja in vrednotenja v naslednjem obdobju.

Komisija bo za naslednje programsko obdobje skupaj z državami članicami razvila CMEF, ki bo za vsak PRP omogočal oceno napredka pri izvajanju glede na skupno opredeljene kazalnike ciljev za prednostne naloge in zadevne površine, ki so izbrane za program. Osnova je načrt kazalnikov, v katerem so za vsako zadevno površino določeni cilji ter načrtovani izloški in odhodki v zvezi z ukrepi, ki bodo uporabljeni za doseganje ciljev programa. V načrtu kazalnikov je kvantificirana logika posega za vsak posamezen program predstavljena natančneje kot v sedanjih neprožni osni strukturi.

Kvalitativna ocena ukrepa 122 ima skupaj s kvantitativno oceno pomembno vlogo, saj je za jasno izmerljiv učinek posega politike v primeru gozdarstva včasih potrebnega več časa kot v primeru kmetijstva.

ODGOVORI KOMISIJE

XII.

Komisija meni, da se je v primerih, ko je bil ukrep 122 pravi len ukrep, ki ga je bilo treba uporabiti, gospodarska vrednost gozdov dejansko povečala.

Pri oceni prispevka k povečanju gospodarske vrednosti gozdov je treba upoštevati tudi različne dejavnike, kot sta večfunkcionalnost in trajnost.

XIII.

V zvezi s priporočilom, da naj Komisija opredeli in oceni potrebe EU glede povečanja gospodarske vrednosti gozdov ter jasno opredeli ključne značilnosti, se Komisija strinja, da mora še naprej opredeljevati in ocenjevati potrebo glede povečanja gospodarske vrednosti gozdov v EU, da bi na splošno utemeljila vključitev ustrezne podpore v politiko razvoja podeželja.

Poleg tega meni, da že objavljene študije kažejo na splošne potrebe na ravni EU².

² Te študije so (med drugim): „Prospects for the market supply of wood and other forest products from areas with fragmented forest-ownership structures“ (Možnosti za tržno dobavo lesa in drugih gozdnih proizvodov z območij z razdrobljeno strukturo lastništva gozdov) – http://ec.europa.eu/agriculture/analysis/external/supply-wood/index_en.htm;

„Good practice guidance on the sustainable mobilisation of wood in Europe“ (Smernice za dobre prakse trajnostnega pridobivanja lesa v Evropi) – http://ec.europa.eu/agriculture/fore/publi/forest_brochure_en.pdf;

„Study of the Effects of Globalization on the Economic Viability of EU Forestry“ (Študija o učinkih globalizacije na gospodarsko izvedljivost gozdarstva EU) – http://ec.europa.eu/agriculture/analysis/external/viability_forestry/index_en.htm

Komisija meni, da morajo pristojni nacionalni in regionalni organi še naprej ocenjevati in opredeljevati bolj specifične potrebe na nacionalni in programski ravni.

Komisija meni, da mora še naprej opredeljevati osnovne pogoje upravičenosti na ravni EU, vendar bi bilo treba v okviru posameznih PRP določiti natančnejše pogoje upravičenosti in merila za izbor. Poleg tega meni, da njeni predlogi glede politike razvoja podeželja za obdobje po letu 2013 sledijo temu pristopu. Vendar mora v zvezi s tem zagotoviti dodatna navodila.

Komisija bo skupaj s Svetom in Evropskim parlamentom tudi proučila, v kolikšni meri bi bilo v ustreznih pravnih aktih mogoče pojasniti zeleno razmerje med naložbami v opremo in povečanjem gospodarske vrednosti gozdov.

V zvezi s priporočilom, da naj države članice v svojih PRP ustrezno opišejo specifične gospodarske potrebe in priložnosti za različne vrste gozdnih površin in upravičencev ter izboljšajo gospodarjenje z gozdovi, Komisija ugotavlja, da načelo subsidiarnosti omogoča državam članicam in regijam znatno diskrecijo v zvezi z izpostavljenimi točkami, na primer v skladu s poročilom Evropskega parlamenta o izvajanju gozdarske strategije Evropske unije (A6-0015/2006).

Komisija se strinja, da so potrebni ustrezni opisi. Zahteve glede tega, kako podrobni morajo biti opisi vrst površin in upravičencev, se lahko razlikujejo glede na posamezno ozemlje PRP.

Komisija meni, da bi bilo treba razumen delež gozdov, podprtih iz ukrepa, vključiti v načrte za gospodarjenje z gozdovi. Ta „razumni delež“ bi bilo treba določiti v postopku priprave programa.

ODGOVORI KOMISIJE

V zvezi s priporočilom, da naj države članice določijo zahteve, da zagotovijo doslednost podpore gozdarstvu, in uvedejo ustrezne postopke za zagotovitev, da je podpora dejansko uspešna pri povečevanju gospodarske vrednosti gozdnih površin, Komisija ugotavlja, da načelo subsidiarnosti omogoča državam članicam in regijam znatno diskrecijo v zvezi z izpostavljenimi točkami, na primer v skladu s poročilom Evropskega parlamenta o izvajanju gozdarske strategije Evropske unije (A6-0015/2006).

Komisija bo za naslednje programsko obdobje skupaj z državami članicami razvila CMEF, ki bo za vsak PRP omogočal oceno napredka pri izvajanju glede na skupno opredeljene kazalnike ciljev za prednostne naloge in zadevne površine, ki so izbrane za program. Osnova je načrt kazalnikov, v katerem so za vsako zadevno površino določeni cilji ter načrtovani izločki in odhodki v zvezi z ukrepi, ki bodo uporabljeni za doseganje ciljev programa. V načrtu kazalnikov je kvantitativna logika posega za vsak posamezen program predstavljena natančneje kot v sedanjih neprožni osni strukturi.

Kvalitativna ocena ukrepa 122 ima lahko skupaj s kvantitativno oceno pomembno vlogo, saj je za jasno izmerljiv učinek posega politike v primeru gozdarstva včasih potrebno več časa kot v primeru kmetijstva.

V zvezi s priporočilom, da naj Komisija izboljša svoje spremljanje ukrepa, se Komisija strinja, da bi bilo treba od upravičencev zahtevati, da predložijo podatke. Vendar so lahko ti podatki zelo osnovni in zahtevajo znatno obdelavo, da bi bilo mogoče priti do sklepnih ugotovitev glede zvišanja vrednosti.

Da bi se zbrali kazalniki rezultatov, kot je „zvišanje bruto dodane vrednosti“, so bile države članice pozvane³, da zberejo ustrezne informacije o bruto dodani vrednosti od podprtih posestev, ko je vloga odobrena in dve leti po zaključku naložb, da bi se čim bolj upošteval dolgoročni učinek naložb.

³ Delovni dokument, ki vsebuje navodila državam članicam glede kazalnika rezultatov „zvišanje bruto dodane vrednosti“, na voljo na naslovu: http://enrd.ec.europa.eu/app_templates/filedownload.cfm?id=84053593-C697-FF89-ED5C-51797D9754FD

Organom upravljanja je bilo v praksi težko zbrati potrebne podatke in izvesti analizo, ki je potrebna za določitev vrednosti za tovrstne kazalnike rezultatov, v okviru svojih rednih dejavnosti spremljanja. Zato bodo v naslednjem programskem obdobju vrednosti za ta kazalnik določali ocenjevalci programov.

Komisija meni, da je to izvedljiv in ustrezen pristop.

OPAŽANJA

20.

Komisija je pri oblikovanju ukrepov v zvezi z gozdovi uporabila analizo, ki je bila na voljo.

Eden glavnih virov je bil delovni dokument služb Komisije, ki je priložen sporočilu o izvajanju gozdarske strategije EU z dne 10. marca 2005 (SEC(2005) 333), v katerem so bile opredeljene potrebe in strateški cilji.

Glej odstavek 30 in z njim povezane opombe.

21.

Mnenja, ki jih navaja Sodišče, leta 2004 dejansko niso bila na voljo. Vendar je bilo glavno bistvo zadevnih mnenj že vsebovano v gozdarski strategiji EU (COM(1998) 649) in poznejši povezani Resoluciji Sveta 1999/C 56/01, ki sta bili na voljo v navedenem letu.

V strategiji so med drugim določeni obseg gozdnih površin v zasebni lasti v EU (ki predstavljajo 65 % vseh gozdnih površin), število zasebnih lastnikov in posledična stopnja razdrobljenosti.

Komisija je v svojem predlogu uredbe o razvoju podeželja za obdobje po letu 2013 upoštevala mnenje stalnega odbora za gozdarstvo (SOG) iz leta 2009 in poročilo Evropskega parlamenta o izvajanju gozdarske strategije Evropske unije (A6-0015/2006) iz leta 2006.

ODGOVORI KOMISIJE

22.

V PRP za Toskano je jasno navedeno, da je podpora na voljo le za gozdove, ki so v lasti zasebnih lastnikov ali njihovih združenj ali občin in njihovih združenj.

Upravičenost do podpore v primeru gozdov v lasti nacionalnih ali regionalnih vlad, ki jih upravljajo drugi subjekti, je ena od tem v okviru uradnih razprav o prihodnji SKP.

23.

V gozdarstvu in gozdarski praksi je zamisel „gospodarske vrednosti gozdov“ dobro znana, pri čemer enako velja tudi za niz operacij, ki prispevajo k verjetnemu dolgoročnemu zvišanju vrednosti. Države članice lahko ta niz operacij prilagodijo glede na lastne okoliščine.

O nekaterih vrstah projektov, ki se lahko financirajo v okviru naslova povečanja gospodarske vrednosti gozdov, je mogoče sklepati iz uvodnega besedila člena 20(b) Uredbe št. 1698/2005, ki navaja „prestrukturiranje in razvoj fizičnega potenciala ter [...] spodbujanje inovativnosti“.

„Potencialna“ gospodarska vrednost gozdnega sestoja je lahko odvisna od morebitne uporabe gozda ter njegovega socialno-ekonomskega in tehnološkega okolja. Zato pojem „gospodarska vrednost“ ne bi smel biti opredeljen preozko. Nazadnje, v okviru skupnega spremljanja in vrednotenja je določen kazalnik rezultatov „zvišanje bruto dodane vrednosti pri podprtih gospodarstvih“. Ta daje predstavo o tem, kaj bi bilo treba z ukrepom doseči.

24.

V prihodnosti bodo morda potrebna dodatna navodila glede pojma „gozdna posest“.

Če se oprema uporablja predvsem za upravljanje vlagateljeve posesti in prekomerna zmogljivost ni takšna, da bi kazala na nesorazmeren nakup za ta namen, bi bilo treba to naložbo obravnavati kot izvedeno na ravni posesti.

Komisija bo skupaj s Svetom in Evropskim parlamentom tudi proučila, v kolikšni meri bi bilo v ustreznih pravnih aktih mogoče pojasniti želeno razmerje med naložbami v opremo in povečanjem gospodarske vrednosti gozdov.

Glej odgovor na odstavek 35 v zvezi z Madžarsko.

25.

Komisija meni, da je za ukrep 123 potreben drugačen pristop, ker dobro vodena večja podjetja, ki se ukvarjajo s predelavo in trženjem, običajno ne bi smela imeti posebnih težav pri zbiranju potrebnega kapitala za koristne naložbe v navedene dejavnosti.

V nasprotju s tem Komisija meni, da ni potrebna neposredna omejitev velikosti upravičencev, ki bi se jim lahko dodelila podpora iz ukrepa 122.

V zvezi s povečanjem gospodarske vrednosti gozdov je podpora pogosto potrebna tako za velike kot tudi za male upravičence, saj so zadevne operacije, podprte iz ukrepa 122, kratkoročno pogosto nedobičkonosne, tudi v primeru velikih upravičencev.

Gospodarska vrednost in smotrnost posesti sta poleg velikosti odvisni tudi od številnih drugih dejavnikov. Zato je oceno o tem, katere kategorije gozdov bi bilo treba podpreti in katere ne, vključno v smislu velikosti, najbolje izvesti na ravni PRP.

Od držav članic in regij se dejansko pričakuje, da v svojih programih po potrebi in glede na okoliščine programske površine določijo dodatne pogoje za upravičenost do podpore iz tega ukrepa.

V zvezi s posebnim primerom Švedske Komisija opozarja Sodišče na svoj odgovor na odstavek 24, ki se nanaša na nenavadno ugodne pogoje švedskega gozdarskega sektorja.

ODGOVORI KOMISIJE

27.

Komisija je med pogajanjem o PRP pojasnila pravi- len pomen ustrezne določbe člena 18 Uredbe (ES) št. 1974/2006.

V skladu s pravilnim pomenom ponovne posaditve z enako drevesno vrsto in strukturo ni mogoče podpreti. To velja za vidik običajne prakse v komercialnem gozdarstvu in ne prispeva k zadostnem zvišanju vrednosti gozda v pri- merjavi z razmerami pred sečnjo.

Po drugi strani pa mora biti do podpore upravičeno bist- veno prestrukturiranje gozda ali sprememba sestave vrst, ki prispeva k zvišanju vrednosti.

28.

Zahteva glede optimizacije dodeljevanja virov v zakonodaji ni izrecno navedena, vendar je kljub temu implicirana.

Poleg analize iz PRP so države članice analizirale svoje raz- mere v okviru svojih nacionalnih strateških načrtov. V sled- njih so se v več primerih sklicevali na svoje nacionalne pro- grame/načrte za gozdove ali enakovredne instrumente kot glavno podlago svojih politik v zvezi z gozdovi.

29.

Komisija ugotavlja, da načelo subsidiarnosti omogoča državam članicam in regijam znatno diskrecijo v zvezi z izpostavljenimi točkami, na primer v skladu s poročilom Evropskega parlamenta o izvajanju gozdarske strategije Evropske unije (A6-0015/2006).

Madžarski⁴, toskanski⁵, slovenski⁶, avstrijski⁷ in galicijski⁸ organi so poskušali na razumen način in dovolj specifično določiti potrebe, ki so omogočale povezavo z ukrepom 122.

⁴ V zvezi z Madžarsko je v NHRDP (novi program razvoja podeželja Madžarske) navedeno, da je zaradi nedavne privatizacije gozdov (privatiziranih je bilo 40 % gozdov) najbolj nujno, da se posodobita mehanizacija in oprema, ki se uporabljata v zasebnih gozdovih. Tako so v NHRDP določene specifične potrebe za zasebne gozdove, pri čemer je program usmerjen v podporo zasebnim gozdom s površino vsaj 50 ha, kadar je gospodarjenje z gozdovi zagotovljeno na podlagi načrta za gospodarjenje z gozdovi.

⁵ V zvezi z Italijo (Toskano) je velik del ustrezne analize dejansko vsebovan v ustreznem nacionalnem strateškem načrtu. V italijanskem nacionalnem strateškem načrtu sta določena jasna analiza SWOT v zvezi z gozdovi in niz s tem povezanih ciljev, kot sta npr. spodbujanje varčevanja z energijo ter posodobitev mehanizacije in opreme, ki se uporabljata v zasebnih gozdovih, ki so jasno povezani z ukrepom 122.

⁶ V zvezi s Slovenijo je v PRP zagotovljena podrobna „analiza položaja z vidika prednosti in pomanjkljivosti“ v zvezi z gozdarskim sektorjem (poglavje 3.1.2). V njej so obravnavane posamezne značilnosti slovenskega gozdarskega sektorja in predlagane izboljšave. Za sektor je značilna nizka produktivnost dela, pri čemer bi bilo mogoče razmere v gozdarstvu izboljšati z večjo odprtostjo gozdov, npr. z gozdnimi cestami in vlakami. Poleg tega sta kot razloga za visoke stroške gospodarjenja navedeni slaba in neustrezna infrastruktura ter nezadostna opremljenost za dela v gozdu.

⁷ V zvezi z Avstrijo sta v PRP določeni naslednji potrebi: (a) povečanje gospodarske in ekološke vrednosti gozdov s krepitvijo mešane sestave sestojev (poglavje 3.1.3, str. 34) ter (b) povečanje konkurenčnosti gozdarskega sektorja (poglavje 3.2.2.1, str. 63). To bo doseženo z večjo razpoložljivostjo lesa kot surovine in posledično z večjo oskrbo z energijo. Ugotovljeno je bilo, da je bil ukrep 122 v tabeli na strani 64 (SWOT) zaradi redakcijske napake izpuščen. To bo popravljeno tako, da bo zadevni ukrep vključen v okviru naslednje spremembe programa.

⁸ V zvezi z Galicijo so specifične potrebe za gozdarski sektor, ki so bile ugotovljene v analizi SWOT, na primer majhna gospodarska razsežnost gozdnih posestev (str. 45 PRP), neposredno povezane in obravnavane z ukrepom 122. Potreba po povečanju gospodarske razsežnosti gozdov je jasno določena v utemeljitvi posega z ukrepom 122.

ODGOVORI KOMISIJE

30.

Komisija meni, da so bile potrebe in priložnosti dovolj jasno opisane, da bi bil programski ukrep 122 v vsakem posameznem primeru primeren in izvedljiv, čeprav bi bilo mogoče v nekaterih primerih zadevne analize izboljšati.

Okvir 1

V zvezi s Slovenijo so v njenem PRP jasno določene številne slabosti v gozdarskem sektorju. Kot razlogi za nizko izkoriščenost gospodarskega potenciala gozdov so na primer navedene oprema nizke tehnične kakovosti in slabe metode dela. Večja odprtost/dostopnost gozdov je opisana kot možnost za znižanje stroškov pridobivanja lesa, kar naj bi prispevalo k povečanju dohodka iz gozdov.

Ker pa ločena analiza potreb na podlagi vrst upravičencev ni bila pravna zahteva, Slovenija takšne analize ni zagotovila.

Čeprav v avstrijskem PRP slabosti niso izrecno navedene, je bilo v primeru Avstrije ugotovljeno, da se slabosti nanašajo na omejeno dobičkonosnost majhnih gozdov in nizko razpoložljivost biomase. Zaradi tega je potencialna konkurenčnost manjša. Na podlagi izkušenj iz prejšnjega programskega obdobja je organ upravljanja pričakoval, da bo zajetih približno 50 000 ha.

To bo popravljeno tako, da bodo slabosti vključene v okviru naslednje spremembe programa.

31.

Komisija meni, da se je z informacijami, pridobljenimi med pripravo poročila o izvajanju gozdarske strategije EU, stalnimi razpravami s predstavniki zainteresiranih strani (npr. v okviru svetovalne skupine za gozdarstvo in pluto) ter nizom dvostranskih pogajanj z državami članicami in regijami zagotovila ustrezna podlaga za odobritev programov razvoja podeželja.

Glej tudi odgovor na odstavek 30.

32.

Komisija ugotavlja, da načelo subsidiarnosti državam članicam in regijam omogoča znatno diskrepcijo v zvezi z izpostavljenimi točkami, na primer v skladu s poročilom Evropskega parlamenta o izvajanju gozdarske strategije Evropske unije (A6-0015/2006).

V zvezi s posebnimi primeri Bolgarije⁹ (ki je dejansko prijavila nekaj odhodkov), Romunije¹⁰ in Grčije¹¹ je treba upoštevati različne točke.

⁹ **Bolgarija** je imela v 4. četrtini leta 2011 odhodke iz EKSRP v višini 4,8 milijona EUR, ki jih je prijavila službam Komisije 10. januarja 2012, pri čemer je bil rok za predložitev prijave konec januarja. Bolgarski organi nameravajo prenesti več kot 80 % proračuna za ukrep 122 na druge ukrepe PRP (s 7. spremembo PRP je bilo približno 50 % prvotnega proračuna za ukrep 122 dejansko prenesenih na druge ukrepe, medtem ko je z 8. spremembo bolgarskega PRP 6 milijonov EUR javnih odhodkov rezerviranih za jamstveni sklad, ki zajema tudi ukrep 122, tako da ta znesek ostaja v okviru ukrepa 122 in ni prenesen na druge ukrepe). Čeprav je nujno treba povečati gospodarsko vrednost zasebnih in občinskih gozdov v Bolgariji, je bilo izvajanje ukrepa 122 težavno iz naslednjih razlogov. **Skoraj 80 % bolgarskih gozdov je v državni lasti, zato niso upravičeni do podpore iz ukrepa 122**, v primeru preostalih 20 % pa bolgarski organi za pomanjkanje zanimanja za ta ukrep navajajo naslednje razloge: (a) 90 % gozdov, vrnjenih zasebnim lastnikom, ima površino manj kot 1 ha, zaradi česar so upravičeni le do zelo nizke stopnje podpore; (b) lastniki običajno živijo daleč od svojih gozdov in zato ne kažejo prevelikega zanimanja zanje; (c) združenja lastnikov gozdov so pokrila svoje glavne potrebe, ko so prejela podporo iz ukrepa 1.4 bolgarskega posebnega programa podpore za kmetijstvo in razvoj podeželja (SAPARD); (d) občine, ki imajo v lasti gozdove, dajejo prednost pripravi projektov v okviru ukrepov 321 in 322, zaradi česar se manj zanimajo za priložnosti v okviru ukrepa 122; (e) čas, ki je potreben za obdelavo majhnega števila prejetih vlog, je odvrnil druge potencialne upravičence od prijave.

¹⁰ **Romunija** do konca leta 2011 dejansko ni prijavila nobenih odhodkov. Ker izvaja svoj prvi popristopni PRP, mora sprejeti številne nove ukrepe. Leta 2012 je objavila prvi razpis za ukrep 122.

¹¹ Nova sprememba **grškega** programa je bila sprejeta 10. januarja 2011, pri čemer se je Grčija odločila, da ne bo uporabila podpore EU za ukrep 122.

ODGOVORI KOMISIJE

33.

Komisija bo dodatno proučila točke, ki jih je izpostavilo Sodišče.

Nekatere vrste mehanizacije so zelo drage in zagotavljajo le dolgoročno donosnost naložbe, kar je priznано dejstvo v gozdarskem sektorju.

Zaradi tega je težko določiti stroga pravila glede sorazmernosti na ravni EU. V okviru pogajanja o programu bi bilo treba določiti, ali je omejitev financiranja primerna glede na velikost posesti, ob upoštevanju značilnosti programske površine¹².

Sprejeti so bili ukrepi za odpravo težav v primerih Madžarske in Avstrije.

Glej tudi komentar glede subsidiarnosti v odgovoru na odstavek 32.

34.

To je dejansko veljalo za Madžarsko pred letom 2010. Organ upravljanja je tistega leta spremenil zahteve za upravičenost tako, da je postala podpora sorazmerna z velikostjo registriranih gozdnih površin, največja podpora na vlogo pa je bila zmanjšana.

¹² V zvezi s posebnim primerom Madžarske glej odgovor na odstavek 37.

V zvezi s posebnim primerom Slovenije slovenski PRP vključuje zahtevo, da mora biti podpora za naložbe v gradnjo in rekonstrukcijo gozdnih cest v skladu z načrtom za gospodarjenje z gozdovi, ki se uporablja, podpora za naložbe v sečnjo in pridobivanje lesa ter gozdne vlake pa v skladu z gozdnogojitvenim načrtom.

V avstrijskem PRP so upravičenci do ukrepa 122 opredeljeni kot lastniki gozdov, njihova združenja in občine. V primeru podpore za združenja lastnikov gozdov ni nujno, da ima združenje kot tako v lasti določeno gozdno površino. Vendar mora biti vsak član združenja lastnik gozda, kot je določeno v členu 27 Uredbe (ES) št. 1698/2005. Vrsta upravičencev je bila dodatno pojasnjena, pri čemer so bili v okviru druge spremembe programa črtani „drugi upravičenci“. Uradno obvestilo Komisije o odobritvi te spremembe programa je bilo Avstriji poslano 27. aprila 2009 (ARES(2009) 79362).

35.

Opažanje v zvezi z Italijo (Toskano) je bilo upoštevano. Program razvoja podeželja Toskane za obdobje 2007–2013 je bil ustrezno spremenjen 11. 12. 2012.

36.

Komisija meni, da ni nujno, da so naložbe namenjene izključno za specifično gozdno posest, da bi bile upravičene do podpore, čeprav morajo biti vsaj delno namenjene za zadevno posest.

Glej tudi odgovor na odstavek 24.

V zvezi z Madžarsko ukrep 122 podpira le nakup mehanizacije za tiste lastnike gozdov, ki opravljajo gozdarske dejavnosti na podlagi načrta za gospodarjenje z gozdovi na vsaj 50 ha gozdne površine. Kot razume Komisija, so upravičenci uporabljali stroje za svoje gozdne površine, čeprav morda ne izključno, vendar mora biti uporaba povezana z gozdno površino.

ODGOVORI KOMISIJE

38.

Komisija ugotavlja, da je veliko strojev mogoče uporabljati v gozdarstvu in tudi v kmetijstvu. Komisija meni, da taki stroji ne bi smeli biti izključeni iz podpore za naložbe zgolj zaradi tega, ker se poleg gozdnogojitvenih uporabljajo tudi za kmetijske dejavnosti.

(Po drugi strani pa se naložbe v stroje, ki se lahko uporabljajo le v kmetijstvu, ne bi smele podpirati iz ukrepa 122.)

V zvezi s posebnim primerom Madžarske so se madžarski organi leta 2010 odločili spremeniti seznam upravičenih strojev, pri čemer so ga omejili na stroje, ki so „značilni za gozdarstvo“.

V zvezi s posebnim primerom Toskane glej odgovor na odstavek 50. Naložbe je mogoče izvesti na ravni gozdnih posesti in povezati z gozdnimi površinami, ker kostonji izvirajo z gozdnih zemljišč. Poleg tega naložbe prispevajo tudi k izboljšanju gozda. Komisija meni, da so lahko te naložbe upravičene do podpore iz ukrepa 122. Komisija upošteva opažanje Sodišča in bo dodatno pojasnila stanje.

39.

Komisija na splošno ugotavlja, da so se pojavile težave glede pravne razlage razmejitev ukrepov 122 in 123.

Predlagala je, da se ta ukrepa v obdobju po letu 2013 združita.

41.

Določena mehanizacija se lahko uporablja v gozdarstvu in tudi v kmetijstvu. Dejstvo, da je stroj mogoče uporabljati tudi v kmetijstvu, ne sme vplivati na to, da njegov nakup ni upravičen do podpore iz ukrepa 122, če ga je mogoče uporabljati za dela v gozdu. Zaradi tega pristopa bi lahko bili nekateri upravljavci prisiljeni kupiti dva stroja namesto enega, kar ne bi bilo učinkovito.

V zvezi s posebnim primerom Madžarske so se madžarski organi leta 2010 odločili spremeniti seznam upravičenih strojev, pri čemer so ga omejili na stroje, ki so „značilni za gozdarstvo“.

43.

Kazalniki niso določeni le s smernicami, ampak so vključeni v izvedbeni uredbi (Priloga VIII k Uredbi (ES) št. 1974/2006).

Kazalniki rezultatov niso določeni na ravni ukrepa, ampak na ravni osi, kar izraža dejstvo, da je rezultat posledica skupnega delovanja različnih ukrepov.

44.

Cilji so opredeljeni na ravni osi¹³, in sicer gre za kombinacijo ukrepov (vključno z ukrepom 122), ki bodo na koncu omogočili doseganje zastavljenih ciljev.

Kazalniki izločkov niso namenjeni merjenju doseganja ciljev. Uporabljajo se za merjenje dejavnosti, ki se neposredno izvajajo na ravni ukrepa.

Na ravni osi kazalniki rezultatov merijo neposredne in takojšnje učinke posegov in temeljijo na več ukrepih.

Na ravni PRP doseganje ciljev merijo ocenjevalci, ki pri tem uporabljajo predvsem skupne kazalnike učinkov, dopolnjene z veliko različnimi analizami in pristopi (dodatnimi kazalniki, hipotetičnimi metodologijami, vzorci itd.).

46.

Vprašanja pri vrednotenju se neposredno nanašajo na utemeljitev in posamezne cilje ukrepa, kot je navedeno v uvodni izjavi (22) Uredbe (ES) št. 1698/2005 in navodilu E priložnika o CMEF. Skupaj zajemajo obseg ukrepa in z njim povezanih dejavnosti.

Opozoriti je treba, da so vprašanja, ki se nanašajo na trajnostno gospodarjenje z gozdovi, pomembna za vse upravičence.

¹³ Cilj osi 1 je „konkurenčnost kmetijstva in gozdarstva s podporo za prestrukturiranje, razvoj in inovacije“.

ODGOVORI KOMISIJE

47.

Države članice ali regije morajo spremljati zvišanje bruto dodane vrednosti, pri čemer je v zvezi s tem dejansko prišlo do težav (npr. pri zbiranju podatkov).

Komisija je sprejela ukrepe za reševanje te težave ter v delovnem dokumentu iz marca 2010 izdala navodila za opredelitev in metodologijo, ki se morata uporabljati za merjenje tega kazalnika. Poleg tega je Komisija zaradi pomanjkanja razpoložljivih kvantitativnih podatkov za opravljanje vmesnih vrednotenj leta 2011 poslala dopis, v katerem je pozvala galicijski organ upravljanja (in druge izvajalce programov) k izvajanju vseh potrebnih sistemov za zbiranje podatkov o spremljanju, da se lahko izmerijo rezultati in učinki programa.

Taki sistemi lahko vključujejo pristope, ki se ne nanašajo le na vprašanja upravičencem glede vrednosti njihovega gozda pred naložbo in po njej, saj je upravičencem pogosto težko predložiti ustrezne informacije v tako neposredni obliki.

Komisija poudarja tudi, da je ne glede na težave pri ocenjevanju zvišanja bruto dodane vrednosti predhodna mnenja o tem, katere vrste prakse povečujejo vrednost gozda, mogoče oblikovati na preverjenih izkušnjah na področju gozdarstva.

Slovenija in Avstrija sta v okviru vmesnega pregleda vzpostavili postopke, namenjene ugotovitvi učinka ukrepa 122 na gospodarsko vrednost gozdov.

49.

V zvezi z naložbami, ki so se domnevno nanašale na „kmetijstvo“, Komisija meni, da ni nujno, da se naložba v zvezi s kostanji obravnava kot „kmetijska“, in da lahko taka naložba poveča vrednost gozda, saj kostanji rastejo na drevesih, ta drevesa pa so lahko del gozda. Če pa zadevni kostanji izvirajo iz nasada in ne iz gozda, bi bila naložba dejansko „kmetijska“.

Komisija bo ocenila, katera dodatna navodila so potrebna v zvezi s tem in podobnimi vprašanji v prihodnosti. Poleg tega bo skupaj s Svetom in Evropskim parlamentom proučila, v kolikšni meri bi bilo ta vprašanja mogoče rešiti z opredelitvijo pojma „gozd“ v ustreznih pravnih aktih.

V zvezi s predelavo in trženjem Komisija ugotavlja, da je v nekaterih primerih težko jasno razlikovati med dejavnostmi, povezanimi z redčenjem/sečnjo, in dejavnostmi, povezanimi s predelavo/trženjem.

Nakup in uporaba opreme za izdelavo lesnih sekancev lahko na primer pomagata zagotavljati organsko snov za prst ter zmanjšati nevarnost požara in škodljivcev, kar povečuje vrednost gozda. Če je oprema ustrezna za te namene, se obravnava kot upravičena. Vendar nakup opreme za izdelavo lesnih sekancev za gorivo ne bi smel biti podprt iz ukrepa 122.

Komisija je predlagala združitev sedanjih ukrepov 122 in 123 po letu 2013.

V zvezi s poslovnimi stroški in potrošnim materialom Komisija opozarja Sodišče na svoj odgovor na odstavek 35.

Pri oceni prispevka k povečanju gospodarske vrednosti gozdov je treba upoštevati tudi različne dejavnike, kot sta večfunkcionalnost in trajnost.

52.

Odločanje o tem, katere posamezne kategorije zasebnih lastnikov bi bilo treba podpreti, je del postopka oblikovanja danega PRP in/ali pogajanja o njem na podlagi analize SWOT, povezane z zadevno programsko površino.

Skupni odgovor na odstavka 52. in 53.

Združitev več ukrepov iz trenutnega obdobja v en sam ukrep v skladu s predlogom Komisije zagotavlja jasnejši pregled.

Natančneje, ukrepa 122 in 123 iz trenutnega obdobja bosta združena v en sam „podukrep“ z enim sklopom največje intenzivnosti pomoči namesto z dvema.

ODGOVORI KOMISIJE

Kljub temu ni primerno, da se določijo enaki pogoji za vse gozdarske podukrepe, saj se slednji preveč razlikujejo v smislu vsebine in ustreznih kategorij upravičencev.

Komisija na splošno meni, da je težave, kjer obstajajo, v bistvu mogoče obravnavati z navodili, združitvijo trenutnih ukrepov 122 in 123 ter namenjanjem večje pozornosti nekaterim vprašanjem med postopkom priprave programa.

ZAKLJUČKI IN PRIPOROČILA

54.

Čeprav bi bilo mogoče organom upravljanja bolje pojasniti nekatere vidike ukrepa in izboljšati izvajanje ter kljub oviram, ki jih je bilo treba premostiti pri spremljanju in vrednotenju, so bili izvajanje in rezultati v nekaterih primerih boljši.

Poleg tega so bile pridobljene izkušnje, ki bodo uporabljene v naslednjem obdobju, zlasti v okviru navodil in postopka priprave programa.

55.

Komisija meni, da je težave, kjer obstajajo, mogoče obravnavati predvsem z navodili, združitvijo trenutnih ukrepov 122 in 123 ter namenjanjem večje pozornosti nekaterim vprašanjem med postopkom priprave programa.

Vendar bo skupaj s Svetom in Evropskim parlamentom proučila, v kolikšni meri bi bilo v ustreznih pravnih aktih mogoče nekatera vprašanja obravnavati z opredelitvijo pojma „gozd“ ter jasnejšo razlago razmerja med naložbami v opremo in povečanjem gospodarske vrednosti gozdov.

56.

Komisija je proučila razmere v gozdarskem sektorju v delovnem dokumentu služb Komisije iz leta 2005, ki je priložen sporočilu o izvajanju gozdarske strategije EU (referenčni dokument SEC(2005) 333), v katerem so bile opredeljene potrebe in strateški cilji.

Komisija je v postopku pregledovanja gozdarske strategije EU iz leta 1998. Leta 2013 naj bi bilo sprejeto sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij z okvirnim naslovom: „V sožitju z gozdovi: nova gozdarska strategija EU“, pri čemer bosta sporočilo in priloženi delovni dokument služb Komisije vključevala analizo gozdarskega sektorja EU na ravni EU.

ODGOVORI KOMISIJE

57.

V gozdarstvu in gozdarski praksi je zamisel „gospodarske vrednosti gozdov“ dobro znana, pri čemer enako velja tudi za niz operacij, ki prispevajo k verjetnemu dolgoročnemu zvišanju vrednosti. Države članice lahko ta niz operacij prilagodijo glede na lastne okoliščine.

O nekaterih vrstah projektov, ki se lahko financirajo v okviru povečanja gospodarske vrednosti gozdov, je mogoče sklepati iz uvodnega besedila člena 20(b) Uredbe (ES) št. 1698/2005, ki navaja „prestrukturiranje in razvoj fizičnega potenciala ter [...] spodbujanje inovativnosti“.

„Potencialna“ gospodarska vrednost gozdnega sestoja je lahko odvisna od možne uporabe gozda ter njegovega socialno-ekonomskega in tehnološkega okolja. Zato pojem „gospodarska vrednost“ ne bi smel biti opredeljen preozko.

Nazadnje, v okviru skupnega spremljanja in vrednotenja je določen kazalnik rezultatov „zvišanje bruto dodane vrednosti pri podprtih gospodarstvih“. Ta daje predstavo o tem, kaj bi bilo treba z ukrepom doseči.

V prihodnosti bodo morda potrebna dodatna navodila glede pojma „gozdna posest“. Poleg tega bo Komisija skupaj s Svetom in Evropskim parlamentom proučila, v kolikšni meri bi bilo nekatera vprašanja mogoče rešiti z opredelitvijo pojma „gozd“ v ustreznih pravnih aktih.

Posebni pogoji glede velikosti, glavne dejavnosti in pravnega statusa upravičencev so vprašanja, ki jih je treba obravnavati v posameznih PRP na podlagi analize SWOT.

58.

Komisija bo namenila ustrezno pozornost temu vprašanju pri pogajanju o prihodnjih PRP in po potrebi zagotovila navodila.

59.

Komisija ugotavlja, da načelo subsidiarnosti omogoča državam članicam in regijam znatno diskrecijo v zvezi z izpostavljenimi točkami, na primer v skladu s poročilom Evropskega parlamenta o izvajanju gozdarske strategije Evropske unije (A6-0015/2006).

Kakovost analiz se je med državami članicami/regijami razlikovala. Ta točka bo obravnavana v naslednjem programskem obdobju.

Priporočilo 1

Komisija priznava, da mora še naprej opredeljevati in ocenjevati potrebo po povečanju gospodarske vrednosti gozdov v EU, da bi na splošno utemeljila vključitev ustrezne podpore v politiko razvoja podeželja.

Poleg tega meni, da že objavljene študije kažejo na splošne potrebe na ravni EU. Te študije so (med drugim):

- „Prospects for the market supply of wood and other forest products from areas with fragmented forest-ownership structures“ (Možnosti za tržno dobavo lesa in drugih gozdnih proizvodov z območij z razdrobljeno strukturo lastništva gozdov), na voljo na naslovu:
http://ec.europa.eu/agriculture/analysis/external/supply-wood/index_en.htm
- „Good practice guidance on the sustainable mobilisation of wood in Europe“ (Smernice za dobre prakse trajnostnega pridobivanja lesa v Evropi), na voljo na naslovu:
http://ec.europa.eu/agriculture/fore/publi/forest_brochure_en.pdf
- „Study of the Effects of Globalization on the Economic Viability of EU Forestry“ (Študija o učinkih globalizacije na gospodarsko izvedljivost gozdarstva EU), na voljo na naslovu:
http://ec.europa.eu/agriculture/analysis/external/viability_forestry/index_en.htm

Komisija meni, da morajo pristojni nacionalni in regionalni organi še naprej ocenjevati in opredeljevati bolj specifične potrebe na nacionalni in programski ravni.

Komisija meni, da mora še naprej opredeljevati osnovne pogoje upravičenosti na ravni EU, vendar je treba v okviru posameznih PRP določiti natančnejše pogoje upravičenosti in merila za izbor. Poleg tega meni, da njeni predlogi glede politike razvoja za obdobje po letu 2013 sledijo temu pristopu.

Vendar bi bilo treba v zvezi s tem zagotoviti dodatna navodila. Komisija bo skupaj s Svetom in Evropskim parlamentom tudi proučila, v kolikšni meri bi bilo v ustreznih pravnih aktih mogoče pojasniti zeleno razmerje med naložbami v opremo in povečanjem gospodarske vrednosti gozdov.

ODGOVORI KOMISIJE

Priporočilo 2

Komisija ugotavlja, da načelo subsidiarnosti omogoča državam članicam in regijam znatno diskrecijo v zvezi z izpostavljenimi točkami, na primer v skladu s poročilom Evropskega parlamenta o izvajanju gozdarske strategije Evropske unije (A6-0015/2006).

Vendar se strinja, da so potrebni ustrezni opisi. Zahteve glede tega, kako podrobni morajo biti opisi vrst površin in upravičencev, se lahko razlikujejo glede na posamezno ozemlje PRP.

V obdobju 2014–2020 bodo na PRP vplivali partnerski sporazumi na ravni držav članic, ki bodo vključevali analize razvojnih potreb zadevnih držav članic v zvezi s tematskimi cilji evropskih strukturnih in investicijskih skladov. Komisija je vsaki državi članici že predložila analitični dokument o stališču, da bi pomagala pri razlagi partnerskih sporazumov, in bo še naprej prispevala v zvezi s tem v okviru dialoga, ko bo uveden zakonodajni okvir.

Komisija meni, da bi bilo treba razumen delež gozdov, podprtih iz ukrepa 122, vključiti v načrte za gospodarjenje z gozdovi. Ta „razumni delež“ bi bilo treba določiti v postopku oblikovanja programa.

Poleg tega Komisija meni, da je certificiranje gozdov tržno orodje in da na tem področju ni potrebe po posegu EU. Veljavna in predlagana prihodnja uredba o razvoju podeželja zagotavlja podporo za pripravo načrtov za gospodarjenje z gozdovi in trajnostno gospodarjenje z gozdovi, kar sta glavna predpogoja za pridobitev certifikatov.

60.

Komisija ugotavlja, da načelo subsidiarnosti omogoča državam članicam in regijam znatno diskrecijo v zvezi z izpostavljenimi točkami, na primer v skladu s poročilom Evropskega parlamenta o izvajanju gozdarske strategije Evropske unije (A6-0015/2006).

Komisija se vsekakor ne strinja, da je do slabosti v izvajanju ukrepa 122 prišlo v vsakem posameznem primeru, ki ga navaja Sodišče.

Kljub temu si bo ustrezno prizadevala (tudi v okviru uvodnih navodil) za zagotovitev, da države članice/regije uporabljajo pravi ukrep za podporo dani operaciji v naslednjem obdobju.

Poleg tega bo skupaj s Svetom in Evropskim parlamentom proučila, v kolikšni meri bi bilo nekatera vprašanja mogoče rešiti z opredelitvijo pojma „gozd“ v ustreznih pravnih aktih.

61.

V zvezi z „nesorazmerno visoko“ pomočjo je treba upoštevati, da so nekatere vrste mehanizacije zelo drage in zagotavljajo le dolgoročno donosnost naložbe, kar je priznано dejstvo v gozdarskem sektorju.

Zaradi tega je težko določiti stroga pravila glede sorazmernosti na ravni EU. V okviru pogajanja o programu bi bilo treba določiti, ali je omejitev financiranja primerna glede na velikost posesti, ob upoštevanju značilnosti programske površine.

V zvezi s sečnjo se zaradi primarno gospodarske narave operacij, na katere se sklicuje Sodišče, odobritev državne pomoči v zvezi z ukrepom 122 ne zahteva v skladu s smernicami o državni pomoči, ki jih navaja Sodišče, ampak v skladu s Smernicami o državni regionalni pomoči (2006/C 54/08), Uredbo Komisije (ES) št. 800/2008 (t. i. uredba o splošnih skupinskih izjemah) ali Uredbo Komisije (ES) št. 1998/2006 (t. i. uredba o pomoči *de minimis*).

V okviru ukrepa 122 so dovoljene naložbe v mehanizacijo za sečnjo in spravilo lesa. Mehanizacija je namenjena tudi izkoreninjenju nekaterih dreves v okviru dobrega gospodarjenja z drevesi.

ODGOVORI KOMISIJE

62.

Komisija meni, da se je v primerih, ko je bil ukrep 122 pravi ukrep, ki ga je bilo treba uporabiti, gospodarska vrednost gozdov dejansko povečala, čeprav se je natančna narava povezave med pomočjo in povečanjem vrednosti gozda razlikovala glede na vrsto naložbe.

Komisija meni, da je gospodarska vrednost gozda povezana z njegovo večfunkcionalnostjo, saj je odvisna od različnih potencialnih načinov uporabe gozda in ne le od enega samega (sicer pomembnega) sestavnega dela, tj. lesa.

V primeru gozda, ki se uporablja v komercialne namene za rekreacijo na podlagi vstopnin, se lahko z redčenjem in obrezovanjem poveča potencialna gospodarska vrednost dreves kot vira lesa, vendar lahko največja vrednost gozdnega sestoj izhaja iz dostopnosti zemljišča in strukture gozda.

Priporočilo 3

Komisija ugotavlja, da načelo subsidiarnosti omogoča državam članicam in regijam znatno diskrecijo v zvezi z izpostavljenimi točkami, na primer v skladu s poročilom Evropskega parlamenta o izvajanju gozdarske strategije Evropske unije (A6-0015/2006).

Komisija ugotavlja, da je lahko natančno merjenje povečanja gospodarske vrednosti danega gozda v nekaterih primerih še naprej izziv.

Kljub temu možnost določene stopnje merjenja skupaj s splošnim strokovnim znanjem o koristih nekaterih vrst naložb za vrednost gozda predstavlja veljavno podlago za operativni ukrep 122.

Komisija bo za naslednje programske obdobje skupaj z državami članicami razvila CMEF, ki bo za vsak PRP omogočal oceno napredka pri izvajanju glede na skupno opredeljene kazalnike ciljev za prednostne naloge in zadevna območja, ki so izbrana za program. Osnova je načrt kazalnikov, v katerem so za vsako zadevno območje določeni cilji ter načrtovani izločki in odhodki v zvezi z ukrepi, ki bodo uporabljeni za doseganje ciljev programa. V načrtu kazalnikov je kvantificirana logika posega za vsak posamezen program predstavljena natančneje kot v sedanji neprožni osni strukturi.

Skupni odgovor na odstavka 63. in 64.

Kazalniki in vprašanja pri vrednotenju, ki se uporabljajo pri sedanjem CMEF, so povezani z utemeljitvijo ter cilji ukrepa 122 in osi, v katero je ukrep vključen.

Komisija meni, da je mogoče z ustrezno analizo zadevnih podatkov v zagotovljenem okviru prikazati gospodarsko izboljšanje, doseženo z naložbami, podprtimi iz tega ukrepa. Vendar priznava, da so imele države članice nekaj težav pri izvedbi te gospodarske analize, zato je Komisija, prvič, izdala dodatna navodila v zvezi s sedanjim obdobjem, in drugič, proučila razmere, da bi izboljšala učinkovitost spremljanja in vrednotenja v naslednjem obdobju.

Komisija bo za naslednje programske obdobje skupaj z državami članicami razvila CMEF, ki bo za vsak PRP omogočal oceno napredka pri izvajanju glede na skupno opredeljene kazalnike ciljev za prednostne naloge in zadevna območja, ki so izbrana za program. Osnova je načrt kazalnikov, v katerem so za vsako zadevno območje določeni cilji ter načrtovani izločki in odhodki v zvezi z ukrepi, ki bodo uporabljeni za doseganje ciljev programa. V načrtu kazalnikov je kvantificirana logika posega za vsak posamezen program predstavljena natančneje kot v sedanji neprožni osni strukturi.

Razumeti je treba, da ima lahko kvalitativna ocena ukrepa 122 skupaj s kvantitativno oceno pomembno vlogo, saj je za jasno izmerljiv učinek posega politike v primeru gozdarstva včasih potrebno več časa kot v primeru kmetijstva.

Slovenija in Avstrija sta vzpostavili postopke, namenjene ugotovitvi učinka ukrepa 122 na gospodarsko vrednost gozdov.

66.

Komisija meni, da se je v primerih, ko je bil ukrep 122 pravi ukrep, ki ga je bilo treba uporabiti, gospodarska vrednost gozdov dejansko povečala.

ODGOVORI KOMISIJE

Priporočilo 4

Komisija se strinja, da je treba od upravičencev zahtevati, da predložijo podatke. Vendar so lahko ti podatki zelo osnovni in zahtevajo znatno obdelavo, da bi bilo mogoče priti do sklepnih ugotovitev glede zvišanja vrednosti.

Da bi se zbrali kazalniki rezultatov, kot je „zvišanje bruto dodane vrednosti“, so bile države članice pozvane¹⁴, da zberejo informacije o bruto dodani vrednosti od podprtih posestev, ko je vloga odobrena in dve leti po zaključku naložb, da bi se čim bolj upošteval dolgoročni učinek naložb.

Organi upravljanja so imeli v praksi težave z zbiranjem potrebnih podatkov in izvedbo analize, ki je potrebna za določitev vrednosti za tovrstne kazalnike rezultatov, v okviru svojih rednih dejavnosti spremljanja. Zato bodo v naslednjem programskem obdobju vrednosti za ta kazalnik določali ocenjevalci programov.

Komisija meni, da je to izvedljiv in ustrezen pristop.

¹⁴ Delovni dokument, ki vsebuje navodila državam članicam glede kazalnika rezultatov „zvišanje bruto dodane vrednosti“, na voljo na naslovu: http://enrd.ec.europa.eu/app_templates/filedownload.cfm?id=84053593-C697-FF89-ED5C-51797D9754FD

Evropsko računsko sodišče

Posebno poročilo št. 8/2013

Podpora Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja za povečanje gospodarske vrednosti gozdov

Luxembourg: Urad za publikacije Evropske unije

2013 – 53 str. – 21 × 29,7 cm

ISBN 978-92-9241-263-0

doi:10.2865/87259

KAKO DO PUBLIKACIJ EVROPSKE UNIJE

Brezplačne publikacije:

- en izvod:
na spletni strani EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>);
- več kot en izvod ter plakati in zemljevidi:
pri predstavništvih Evropske unije (http://ec.europa.eu/represent_sl.htm),
pri delegacijah v državah, ki niso članice EU (http://eeas.europa.eu/delegations/index_sl.htm),
pri službi Europe Direct (http://europa.eu/europedirect/index_sl.htm) ali
s klicem na telefonsko številko 00 800 6 7 8 9 10 11 (brezplačna številka za celotno EU) (*).

(*) Informacije so brezplačne, kakor tudi večina klicev (nekateri operaterji, telefonske govorilnice ali hoteli lahko klic zaračunajo).

Publikacije, ki so naprodaj:

- na spletni strani EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

Plačljive naročnine:

- pri prodajnih zastopnikih Urada za publikacije Evropske unije
(http://publications.europa.eu/others/agents/index_sl.htm).

V OBDOBJU 2007–2013 SE JE IZ PRORAČUNA EU (UKREP 122 EVROPSKEGA KMETIJSKEGA SKLADA ZA RAZVOJ PODEŽELJA) ZAGOTAVLJALA PODPORA ZA NALOŽBE ZA POVEČANJE GOSPODARSKE VREDNOSTI GOZDOV V ZASEBNI LASTI ALI LASTI OBČIN. REVIZIJA SODIŠČA JE POKAZALA, DA JE LE NEKAJ REVIDIRANIH PROJEKTOV ZELO POVEČALO GOSPODARSKO VREDNOST GOZDOV, BODISI S POVEČANJEM VREDNOSTI ZEMLJIŠČA ALI VREDNOSTI SESTOJEV. SLABOSTI V ZASNOVI UKREPA IN NJEGOVI MEHANIZMI ZA SPREMLJANJE SO VPLIVALI NA USPEH NJEGOVEGA IZVAJANJA. MNOGI REVIDIRANI PROJEKT SO VKLJUČEVALI DEJAVNOSTI, KI BI JIH BILO PRIMERNEJE FINANCIRATI IZ DRUGIH UKREPOV EKS RP.

EVROPSKO RAČUNSKO SODIŠČE

Urad za publikacije

ISBN 978-92-9241-263-0

